

DZIENNIK URZĘDOWY

POWIATU BUSKIEGO.

Część XIX. wydana i rozestana 1. czerwca 1918 r.

TREŚĆ: (551—585) 551. Wybory do sejmiku powiatowego. — 552. Ordynacja wyborcza dla 33. miast. — 553. Pomoc prawna dla polskich organów wykonawczych. — 554. Rozwiązanie tajnych stowarzyszeń i td. — 555. Obowiązek udzielania wyjaśnień co do uprawy i stosunków gospodarczych. — 556. Zastanowienie działalności Krajowej Rady gospodarczej. — 557. Premia nadkontyngentowa. — 558. Relacja cen za zboże i warzywa. — 559. Dostawa artykułów spożywczych dla aprowizacji Armii i ludności. — 560. Komisje gospodarskie i instrukcja dla przeprowadzenia dochodzeń co do powierzchni uprawnej. — 561. Zgłaszanie chmielu. — 562. Spis bydła. — 563. Licytacja koni niezdatnych do użytku wojskowego. — 564. Nieuprawnione kupno koni. — 565. Zajęcie pokrzywy. — 566. Uzyskanie kory do garbowania. — 567. Wstrzymanie wydawania nafty. — 568. Cena dla cykoryi. — 569. Sposób zużycia węgla, koksu i cegiełek węglowych. — 570. Oszczędzanie opału i oświetlenia. — 571. Podwyższenie cen sprzedaży soli. — 572. Tępienie ostów. — 573. Uwidocznienie cen w obrocie przemysłowym. — 574. Obwieszczenie (w sprawie dostarczenia zboża) akcja zamienna. — 575. Stemplowanie podań. — 576. Należitości stemplowe za blankiety wekslowe. — 577. Przepisy kwaterunkowe. — 578. Dodatki do podatku gruntowego. — 579. Wymiar podatku zarobkowego dla towarzystw. — 580. Koszta szupasowe. — 581. Rozmieszczenie posterunków żandarmeryi. — 582. Zaprowadzenie czasu letniego na rok 1918. — 583. Ruch podróży między obszarem okupowanym a Rosją i Ukrainą. — 584. Ściąganie specjalnej opłaty od zwierząt domowych. — 585. Drzewo budulcowe—nadużycia pogorzalców.

551.

Wybory do sejmiku powiatowego.

W uzupełnieniu ogłoszenia w dzienniku tutejszym z 1. marca 1918 Część XVIII Punkt 535. podaje się do wiadomości co następuje:

Na podstawie dokonanych w dniu 14. kwietnia

1918 r. po myśli rozp. c. i k. Jen. Gub. Wojsk, w Lublinie B. Z. Ch. L: 924, z 20. marca 1918 ponownych wyborów do reprezentacji powiatowej z ciała gmin Stopnica-Wolica wybranym został deputatem powiatowym Dr. Stanisław Bielnicki, lekarz ze Stopnicy.

Na podstawie dokonanych w dniu 9. kwietnia 1918 r. po myśli rozporządzenia c. i k. Jen. Gub. Wojsk, w Lublinie B. Z. Ch. Nr. 518/W, ponownych

wyborów do reprezentacji powiatowej z ciała wyborczego gmin Potok i Drugnia wybranym został deputatem powiatowym Walery Habrowski syn Walego z Potoka.

Przy tej sposobności podaje się do ogólnej wiadomości, że po myśli wyż. cytowanego rozporządzenia c. i k. Jen. Gub. Wojsk. w Lublinie mogą gminy, które dotychczas nie dokonały wyboru deputatów powiatowych wnosić prośby do c. i k. Komendy powiatowej w Busku o przeprowadzenie wyboru deputatów powiatowych.

Odnosne prośby wnosić mogą zarządy gminne na podstawie uchwał zebrań gminnych lub conajmniej 50. uprawnionych do uczestnictwa w wyborach osób.

552.

Ordynacya wyborcza dla 33 miast.

(Rozp. z 5. marca 1918).

Na podstawie §§ 14 i 21 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 18-go sierpnia 1916 r., Nr. 65 Dz. rozp. zarządza się celem utworzenia reprezentacji miejskiej i zarządu miejskiego w 33 miastach, co następuje:

Prawo wybierania i wybieralności.

§ 1.

Z pomiędzy członków gminy, uprawnionych do wyboru po myśli postanowień ordynacyi miejskiej (§ 8), nie mogą wykonywać prawa wybierania ani być wybrani:

a) osoby, żyjące z jałmużny lub pobierające wsparcia dla biednych z publicznych funduszków; za wsparcia dla biednych nie uważa się wsparcz funduszków kas chorych, poboru rent z powodu starości lub kalectwa, dalej zasiłków na utrzymanie z funduszków państwowych, ani też zapomóg ze strony instytucji powstałych w związku z wojną. (Komitety ratunkowe, kuchnie ludowe i t. p.),

b) osoby, do majątku których ogłoszono konkurs, póki trwa postępowanie konkursowe,

c) osoby, odbywające karę aresztu lub pozostające w śledztwie sądowym z powodu zbrodni lub z powodu występku, popełnionego z chciwości albo przeciw obyczajności publicznej,

d) osoby, utrzymujące szynki i domy rozpusty, oraz usługujące w tych zakładach.

§ 2.

Na radnych miejskich ani na członków zarządu miejskiego (magistratu) nie mogą być wybrani:

a) urzędnicy i słudzy miasta albo zakładów miejskich, póki pozostają w służbie, a po rozwiązaniu stosunku służbowego, póki rachunki wynikłe z tego stosunku nie zostaną ostatecznie załatwione,

b) posiadacze koncesye na przedsiębiorstwa miejskie jakoteż dzierżawczy, kierownicy takich przedsiębiorstw,

c) dzierżawczy nieruchomości i dochodów miejskich,

d) osób mające z miastem umowę o wykonanie robót lub o dostawę,

Radni miejscy tudzież członkowie magistratu, którzy wejdą z miastem w jeden z powyższych stosunków, muszą złożyć swój mandat.

Członkiem zarządu miejskiego (magistratu) nie może być obrany, kto z obranym już członkiem magistratu jest do 4-go stopnia włącznie, (art. 737 i 738 kod. cyw. Król. Pol.) spokrewniony lub spowinowacony.

Osoby, prowadzące z miastem spór prawny, nie mogą wykonywać urzędu radnego miejskiego ani członka magistratu aż do zakończenia sporu.

Przeprowadzenie wyborów.

Ogólne postanowienia.

§ 3.

Do przeprowadzenia wyborów do rady miejskiej mianuje Komenda powiatowa dla każdego miasta komisarza wyborczego i jego zastępcę.

Nadzór nad przeprowadzeniem wyborów ma Komenda powiatowa.

Zarządy miast mają dostarczyć wszystkich środków pomocniczych, potrzebnych do przeprowadzenia wyborów i ponoszą koszty wyborów.

Listy wyborcze.

§ 4.

Urzędujące obecnie zarządy miast mają z uwzględnieniem postanowień ordynacyi miejskiej (§ 10) sporządzić listy wyborcze oddzielnie dla każdej kuryi.

W listach wyborczych, ułożonych w każdej kuryi porządkiem alfabetycznym, należy wymienić: nazwisko, zawód (zatrudnienie), wiek i mieszkanie wy-

borców. Nazwiska należy zaopatrzyć liczbą bieżącą.

Wyłożenie list wyborczych, postępowanie reklamacyjne.

§ 5.

Listy wyborcze mają być wyłożone przez 8 dni do ogólnego wglądu.

Komisarz wyborczy może w razie potrzeby zarządzić podział list wyborczych na części i wyłożenie ich w kilku lokalach. W tym wypadku należy dzielić listy według liter początkowych nazwisk, wykładając razem listy o tych samych literach początkowych ze wszystkich kuryj.

§ 6

Komisarz wyborczy ogłasza wyłożenie list wyborczych i wyznacza 8-dniowy termin do wnoszenia reklamacji.

Do załatwienia reklamacji ustanawia się komisję reklamacyjną, złożoną z komisarza wyborczego jako przewodniczącego i 8 członków wybranych przez reprezentację miasta. Komisja ta może być w razie potrzeby powiększona przez kooptację.

Komisarz wyborczy dzieli w miarę potrzeby komisję wyborczą na sekcje, odpowiednio do ilości lokali, w których złożono listy wyborcze. W tym wypadku przewodniczy on wszystkim sekcjom i kieruje ich czynnościami, może jednak wyznaczyć w każdej sekcji z pomiędzy jej członków swego zastępcę.

Do ważności uchwał komisji reklamacyjnej (sekcji) potrzebna jest obecność przewodniczącego (zastępcy oraz najmniej 4 członków).

W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 7.

Reklamacje należy wносить w oznaczonych przez komisarza wyborczego godzinach urzędowych, do komisji reklamacyjnej, względnie — jeżeli zarządzono podział list wyborczych — do właściwej sekcji komisji reklamacyjnej. Można je wносить ustnie; jeżeli jednak natychmiastowe rozstrzygnięcie nie jest możliwe, natenczas reklamacja musi być spisana przez reklamanta osobiście lub też podyktowana przez niego w komisji (sekcji).

§ 8.

Prawo do wnoszenia reklamacji przysługuje:

a) komitetom wyborczym, o ile liczą najmniej 20 wyborców i zostały zgłoszone w Komendzie powiatowej. Komitetom tym przysługuje prawo wnoszenia reklamacji przez upoważnionego do tego członka tak celem wpisania nieumieszczonego na liście wyborcy, jak celem skreślenia osób, prawa wyborczego nie posiadających, jak wreszcie celem przeniesienia poszczególnych wyborców do innych kuryj,

b) każdemu, kto uważa się za uprawnionego do wyboru, a do listy wyborczej nie został wpisany.

§ 9.

Reklamujący winien swoje prawo wyborcze na żądanie komisji reklamacyjnej (sekcji) udowodnić.

Za przynależnego do Królestwa Polskiego uważa się tego, kto należy do stałej ludności jakiejkolwiek miejskiej lub wiejskiej gminy w Polsce. Dowód na to można przeprowadzić przez złożenie odpowiedniego dokumentu, lub urzędowego potwierdzenia albo też w inny wiarygodny sposób

Celem uzyskania wpisu do listy wyborczej I. II. lub III. kuryi, należy w razie potrzeby udowodnić:

dla I. kuryi okoliczność, że reklamujący trudni się handlem lub przemysłem (rzemiosłem). Dowodu dostarcza się przez złożenie patentu handlowego lub przemysłowego albo też poświadczenia magistratu. Przerwa w przedsiębiorstwie, spowodowana wojną, nie powoduje utraty prawa wyborczego,

dla II. kuryi własność nieruchomości w obrębie miasta. Dowód skutecznie się przez złożenie ostatniego pokwitowania z opłaty podatku od całej nieruchomości, albo poświadczenia urzędu hypotecznego lub magistratu, albo wreszcie dokumentu nabycia własności,

dla III. kuryi ukończenie przynajmniej 7-klasowej średniej szkoły krajowej lub zagranicznej lub seminarium nauczycielskiego, lub też opłacanie podatku mieszkaniowego przez przedłożenie odnośnego kwitu lub poświadczenia urzędowego o przypisaniu podatku.

Każdy reklamujący, jest obowiązany podać wszystkie okoliczności, które mogą stanowić o jego prawie wyborczem w którejkolwiek kuryi.

§ 10.

Jeżeli w postępowaniu reklamacyjnym żąda się wykreślenia osoby do listy wyborczej wpisanej, lub też przeniesienia jej do innej kuryi wyborczej, to komisja (sekcja) może żądać od reklamującego dostarczenia potrzebnych dowodów. Osobie, której dotyczy reklamacja, należy przed rozstrzygnięciem dać moż-

ność oświadczenia się. W każdym razie należy o dokonaniu skreślenia lub przeniesieniu do innej kuryi zawiadomić dotyczącą osobę.

Wszelkie skreślenia w listach wyborczych należy uskutecznić tak, aby pierwotny wpis pozostał widoczny.

§ 11.

Wniesione reklamacje załatwia komisja reklamacyjna (sekcja) w ciągu 3 dni. Rozstrzygnięcie jej jest ostateczne.

Legitymacje wyborcze.

§ 12.

Po ukończeniu postępowania reklamacyjnego doręcza się wszystkim osobom, wpisanym do list wyborczych, legitymacje wyborcze według następującego wzoru:

„Wybory do rady miejskiej w ..... 191 .....
 .....kurya
 liczba porz.....
 Nazwisko: .....
 zawód (zatrudnienie): .....
 wiek: .....
 adres mieszkania: .....
 (pieczęć urzędowa)“.

Zgromadzenia wyborcze.

§ 13.

Od dnia ogłoszenia tego rozporządzenia aż do ostatniego dnia poprzedzającego wybory, a później w tych dniach, w których nie odbywają się wybory, aż do ukończenia wyborów, mogą istniejące legalnie stowarzyszenia i korporacje oraz zgłoszone u władzy komitety wyborcze (§ 8 pkt. a tego rozp.) urządzać zgromadzenia wyborcze. O zezwolenie na odbycie zgromadzenia należy postarać się najpóźniej na 24 godzin przedtem w Komendzie powiatowej, która może przez urzędowe organa wykonywać nadzór nad przebiegiem zgromadzenia.

Wnoszenie list kandydatów.

Po ostatecznym ułożeniu list wyborczych ogłasza

komisarz wyborczy termin, w ciągu którego należy wniesić na jego ręce listy kandydatów.

§ 15.

Każda lista kandydatów musi być oznaczona numerem kuryi wyborczej i zawierać w wyraźnie widocznym porządku najmniej dwa razy tyle nazwisk kandydatów, ile radnych w danej kuryi ma być wybranych, oraz musi być podpisana przynajmniej przez 20 wyborców z tej kuryi.

Przy nazwisku każdego kandydata jakoteż przy każdym podpisie należy podać numer kuryi i liczbę porządkową legitymacyi wyborczej kandydata, względnie podpisującego.

Proponowani kandydaci nie muszą być uprawnieni do wybierania w tej właśnie kuryi, w której są proponowani.

§ 16.

Do listy kandydatów należy dołączyć własnoręcznie podpisane oświadczenie każdego kandydata, że jest gotów przyjąć wybór na radnego miejskiego lub na zastępcę. Oświadczenie to musi być uwierzytelnione przez dwóch do wyboru uprawnionych świadków. Wspólne oświadczenia są dopuszczalne.

Po wniesieniu listy kandydatów nie można już cofnąć złożonego oświadczenia.

§ 17.

Przy wnoszeniu listy kandydatów należy wymienić dwóch mężów zaufania, których żądaniem jest udzielać komisarzowi wyborczemu potrzebnych wyjaśnień.

§ 18.

Komisarz wyborczy winien wniesioną listę natychmiast przejrzeć i zwrócić uwagę jednemu z mężów zaufania na dostrzeżone braki, jak niedostateczna ilość podpisów, niedokładne oznaczenie kandydatów, niewyraźne oznaczenie ich porządku kolejnego, brak oświadczenia zgody ze strony kandydatów, brak prawa obieralności i t. p.

§ 19.

Jeżeli zachodzą wątpliwości, czy kandydat włada

językiem polskim w słowie i piśmie, winna się o tem natychmiast przekonać powołana przez komisarza wyborczego komisya, składająca się z czterech wyborców, po jednym z każdej kuryi. Komisarz wyborczy lub jego zastępca przewodniczy obradom tej komisji, nie bierze jednak udziału w głosowaniu.

§ 20.

Po upływie terminu do wnoszenia list kandydatów mogą wnoszący jeszcze przez dwa dni dokonywać poprawek, wskazanych przez komisarza wyborczego.

§ 21.

Ustalone ostatecznie listy kandydatów zaopatrzy komisarz wyborczy znakiem rozpoznawczym (wielką literą) i — o ile są ważne poda do publicznej wiadomości.

§ 22.

Gdyby w określonym terminie w pewnej kuryi nie wniesiono ani jednej listy kandydatów, natenczas komisarz wyborczy wyznacza ponowny nieprzekraczalny termin przedstawienia listy kandydatów dla tej kuryi. Jeżeli i w tym ponownym terminie nie zostanie wniesiona ani jedna lista kandydatów, natenczas Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe mianuje na przedstawienie Wydziału powiatowego przypadającą na daną kuryę liczbę radnych i zastępców.

Przeprowadzenie wyborów.

§ 23.

Najpóźniej 5 dni przed pierwszym dniem wyborów komisarz wyborczy poda do wiadomości terminy wyborów (dzień oraz godzinę rozpoczęcia i zakończenia) dla każdej kuryi, jakoteż lokale wyborcze.

Kurye wybierają w odwrotnym porządku swoich numerów.

Ilość lokali wyborczych zależy od potrzeby. W razie wyznaczenia kilku lokali wyborczych należy rozdzielić na nie wyborców według liter początkowych ich nazwisk.

Przy każdym lokalu wyborczym ma się znajdować oddzielna ubikacya przeznaczona do wypełniania kartek głosowania.

§ 24.

Komisarz wyborczy ustanawia dla każdego lokalu wyborczego komisję wyborczą, złożoną z przewodniczącego i trzech członków.

Komisje te uzupełniają się dla wyborów każdej poszczególnej kuryi przez dobranie trzech dobrowolnie zgłaszających się wyborców w danej kuryi. Z pomiędzy większej ilości zgłaszających się wyborców dokonywa wyboru przewodniczący.

§ 25.

Przy wyborach może dla każdej grupy (listy) kandydatów jeden mąż zaufania uczestniczyć w akcie wyborczym jako bezpośredni świadek i w tym celu przebywać stale w pobliżu komisji wyborczej.

Mężowie zaufania mają prawo zwracać komisji wyborczej uwagę na dostrzeżone naruszenia przepisów wyborczych przez wyborców; nie wolno im jednak w jakikolwiek sposób mieszać się bezpośrednio do czynności wyborczej.

§ 26.

Do ważności uchwał komisji wyborczej jest wymagana obecność przewodniczącego i najmniej czterech członków.

Przewodniczący może się dać chwilowo zastąpić przez jednego z członków komisji.

Uchwały komisji wyborczej zapadają większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Przewodniczący oznacza, którzy członkowie komisji wyborczej mają podczas aktu wyborczego prowadzić listę wyborczą, listę głosujących i protokół wyborczy.

W liście wyborczej należy zaznaczyć oddanie głosu przy nazwisku odnośnego wyborcy.

Do listy głosujących należy wpisywać głosujących wyborców po kolei, dodając numeru ich legitymacyi wyborczych.

Protokół wyborczy ma zawierać wszystkie istotne momenta czynności wyborczej, zwłaszcza wszystkie rozstrzygnięcia komisji wyborczej.

§ 27.

Z wyjątkiem wypadków w §§ 11 i 12 ordynacyi miejskiej przewidzianych, ma wyborca swoje prawo wyborcze wykonywać z reguły osobiście.

Do wykonywania prawa wyborczego w imieniu kilku współwłaścicieli jednej nieruchomości uprawnioną jest osoba przez resztę współwłaścicieli upoważniona. Pełnomocnictwo musi być wystawione wobec rejenta, przed sądem, Komendą powiatową, komisaryatem policyj lub magistratem.

Wyborcom, nieobecnym z powodu pełnienia czynności, leżącej w interesie publicznym, wolno upoważnić do oddania ich głosu innego wyborcę z tej samej kuryi. Co do wystawienia pełnomocnictwa obowiązują przepisy ustępu 2-go.

Postanowienia dotyczące głosowania.

§ 28.

Wybory przeprowadza się według systemu proporcjonalnego.

Jeśli w pewnej kuryi zgłoszono tylko jedną ważną listę kandydatów, w takim razie głosowanie w tej kuryi nie odbywa się, a wymienionych w liście kandydatów uważa się, aż do przepisanej liczby, za wybranych.

§ 29.

Do głosowania należy używać kartek według następującego wzoru:

„Wybory do rady miejskiej w .....191.....
.....kurya
lista kandydatów.....“.

Kartki do głosowania mają być w odpowiedniej ilości przygotowane w lokalu wyborczym; można jednak używać także innych kartek, o ile odpowiadają ściśle powyższemu wzorowi.

Wyborca winien w przeznaczonym na to miejscu kartki wpisać wyraźnie znak rozpoznawczy (literę) listy kandydatów, na którą chce głosować.

Nie umiejący pisać mogą prosić przewodniczącego komisji wyborczej o wpisanie podanej przez nich litery.

Wypełnione kartki należy w ten sposób zwinąć aby pismo nie było na zewnątrz widoczne.

§ 30.

Wyborca ma okazać swoją legitymację wyborczą i ewentualnie pełnomocnictwo przewodniczącemu komisji wyborczej, który bada legitymację (pełnomocnictwo), poleca zanotować oddanie głosu w liście wyborców i w liście głosujących, odbiera

kartkę wyborczą od wyborcy i wkłada ją do urny wyborczej, poczem wyciska na legitymacji wyborczej pieczętkę „głosował“ i zwraca ją wyborcy.

Każdy wyborca głosując czyto za siebie, czy też jako zastępcę lub pełnomocnik może oddać tylko jedną kartkę głosowania.

§ 31.

Jeżeli co do tożsamości wyborcy wyłonią się wątpliwości, których nie można inaczej usunąć, może komisja wyborcza żądać udowodnienia tożsamości przez świadectwo znanej komisji osoby.

§ 32.

W razie przerwania czynności wyborczej należy tak urnę wyborczą jak i akta wyborcze urzędowo zamknąć.

§ 33.

Po upływie oznaczonego czasu zamyka się głosowanie; wyborcy, obecni w tym czasie w lokalu wyborczym, mogą jednak jeszcze oddać swe głosy.

§ 34.

Po ukończeniu głosowania przewodniczący komisji wyjmując kartki z urny, rozwija je i liczy. Liczba kartek musi się zgadzać z liczbą wyborców, wpisanych do listy głosujących.

Następnie przewodniczący odczytuje kartki.

Wynik głosowania notują wyznaczeni do tego przez przewodniczącego komisji wyborczej członkowie komisji w dwóch równobrzmiących wykazach głosów w ten sposób, że każdą po raz pierwszy odczytaną literę wypisują, umieszczając obok niej cyfrę „1“ a za każdym następnym wymienieniem tej litery dodają liczbę porządkową 2, 3 i t. d.

§ 35.

Wątpliwości, powstałe co do ważności poszczególnych kartek głosowania lub wpisów, rozstrzyga komisja wyborcza. W szczególności nieważne są kartki, z których nie można dokładnie poznać woli wyborcy, jakoteż głosy oddane pod warunkiem.

Kartki, które były przedmiotem specjalnego rozstrzygnięcia komisji wyborczej, należy dołączyć do protokołu wyborczego.

§ 36.

Akta wyborcze należy opakować, opieczetować i oddać natychmiast komisarzowi wyborczemu.

Stwierdzenie wyniku wyborów w poszczególnych kuryach.

§ 37.

Celem stwierdzenia wyniku wyboru w poszczególnych kuryach ustanawia się główną komisję wyborczą, w skład której wchodzi komisarz wyborczy jako przewodniczący, 4 powołanych przez niego członków — po jednym z każdej kuryi — oraz 2 dobrowolnie zgłaszających się wyborców danej kuryi. Z pomiędzy większej ilości dobrowolnie zgłaszających się wyborców dokonywa wyboru przewodniczący.

§ 38.

Posiedzenia głównej komisji wyborczej są jawne. Z jej obrad spisuje się protokół.

Komisarz wyborczy nie bierze udziału w głosowaniu.

§ 39.

Główną komisję wyborczą należy zwołać wczas tak, aby mogła rozpocząć swą czynność natychmiast po nadejściu aktów wyborczych z poszczególnych lokali wyborczych.

§ 40.

Główna komisja wyborcza sprawdza, czy akta wyborcze są w porządku, bada rozstrzygnięcia komisji wyborczych i prostuje je w razie potrzeby.

Następnie komisarz wyborczy stwierdza wynik wyboru przy współudziale komisji.

§ 41.

Wynik wyborów w każdej kuryi należy zgłosić oddzielnie przed rozpoczęciem głosowania w następnej kuryi.

Sposób obliczenia wyniku wyborów.

§ 42.

W każdej kuryi rozdziela się mandaty radnych miejskich między wniesione w tej kuryi listy kandydatów w stosunku do ilości głosów, jakie na poszczególne listy padły.

W tym celu stwierdza się najpierw ogólną liczbę wszystkich głosów, oddanych w danej kuryi. Tę ogólną liczbę dzieli się przez liczbę mających się wybrać radnych, powiększoną o 1, to jest w miastach z ludnością 10.000 mieszkańców przez 7, a w miastach z ludnością wyżej 10.000 mieszkańców przez 9. Przez otrzymany stąd iloraz, zaokrąglony ewentualnie do następnej całkowitej liczby, dzieli się liczby głosów oddanych na poszczególne listy kandydatów.

Z każdej listy kandydatów uważa się tylu kandydatów od pierwszego licząc, za wybranych, ilu na odnośną listę z ostatniego dzielenia wypadło. Kandydatów, którzy już zostali wybrani w innej kuryi, należy przy tem pominąć.

§ 43.

Jeżeli po dokonaniu tego podziału pozostaną jeszcze wolne mandaty dzieli się ilość głosów każdej listy kandydatów przez ilość przyznanych jej już mandatów, powiększoną o 1. Tej liście kandydatów, dla której przytem wypadnie najwyższy iloraz, przyznaje się jeszcze jeden mandat.

Jeżeli pozostanie jeszcze jeden mandat do obsadzenia, dzieli się znowu liczbę głosów tej listy kandydatów, która w myśl ustępu pierwszego uzyskała dalszy mandat, przez powiększoną znowu o 1 łączną liczbę przypadłych jej mandatów. Pozostały stąd iloraz porównuje się z ilorazami, które wypadły dla innych list kandydatów przy obliczeniu według ustępu pierwszego. Liście, która teraz wykaże największy iloraz, przypada drugi do obsadzenia pozostały mandat.

Powstępowanie to należy w miarę potrzeby powtórzyć.

§ 44.

Prawidłowość obliczenia sprawdza się w ten sposób, że dzieli się liczbę głosów każdej listy kandydatów przez iloraz, na który przypadł ostatni mandat. Dzielenie to musi dla każdej listy kandydatów dać jako wynik ogólną liczbę przypadłych jej mandatów.

§ 45.

Jeżeli według § 43 kilka list kandydatów ma równe prawo do mandatu, a uwzględnienie wszystkich tych praw nie jest możliwe, to rozstrzyga los.

§ 46.

Z każdej listy kandydatów, o ile ona zawiera ważne nazwiska, tylu kandydatów następujących bezpośrednio po ostatnim obranym radnym zostaje zastępcami, ile mandatów radzieckich na tę listę wypadło.

Jeżeli kandydat w jednej kuryi został wybrany zastępcą, a w innej później głoszącej kuryi radnym, to ważny jest jego wybór na radnego. W tej zaś kuryi, w której obrano go zastępcą, zostaje zastępcą następny z kolei kandydat z odnośnej listy.

Zastępstwo ustępujących radnych miejskich.

§ 47.

W miejsce ustępującego radnego wstępuje najbliższy z kolei zastępca radnego z tej samej listy kandydatów.

Unieważnienie wyborów.

§ 48.

Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe może unieważnić całe wybory albo też wybory w pewnej kuryi — i ewentualnie na podstawie tych samych list wyborczych — zarządzić ponowne przeprowadzenie ich, jeżeliby się okazało, że na wynik wyborów wpłynęło przez oszustwo albo przekupstwo wyborcze lub też że na wynik ten wpłynęły jakiekolwiek okoliczności, przeszkadzające wolności wyboru, lub naruszenie przepisów ordynacji miejskiej albo tego rozporządzenia.

Postanowienia karne.

§ 49.

1. Kto przekracza zarządzenia władz, odnoszące się do przeprowadzenia wyborów,

2. kto zachowaniem swym na zebraniu wyborczem ciężko narusza spokój i porządek,

3. kto przez świadomie fałszywe zeznania usiłuje wpływać na ocenienie jego własnego prawa wyborczego lub też prawa wyborczego innego członka gminy.

4. kto przez swoje zachowanie uniemożliwia lub utrudnia przeprowadzenie głosowania i nie zastosuje się do upomnienia organów urzędowych lub przewodniczącego komisji wyborczej,

5. kto stara się przez przekupstwo lub za pomocą innych nieuczciwych środków wpłynąć na wynik wyborów,

6. kto będąc członkiem komisji wyborczej, narusza swoje obowiązki urzędowe,

będzie — o ile ten czyn nie podpada pod surowsze przepisy karne — karany sądownie grzywną do 1500 koron lub aresztem do 6 miesięcy.

Przekroczenia, oznaczone w punktach 3 i 5 powodują utratę prawa wyborczego na przeciąg danego okresu wyborczego.

Ukonstytuowanie reprezentacji miejskiej

§ 50.

Wybranych radnych miejskich zaprasza komisarz wyborczy na posiedzenie konstytuujące, na którym przewodniczy dotychczasowy zwierzchnik miasta.

§ 51.

Na radnych, którzy mimo zaproszenia bez usprawiedliwienia nie przyjdą na posiedzenie konstytuujące, lub też opuszczają je przed dokonaniem wyboru burmistrza i jego zastępcy, może rada miejska nałożyć grzywnę do 1000 koron.

§ 52.

Do ważności uchwał rady miejskiej na posiedzeniu konstytuującym oraz do ważności wyboru burmistrza i jego zastępcy konieczną jest obecność dwóch trzecich części ogólnej liczby radnych i bezwzględna większość głosów wszystkich radnych miejskich.

Przewodniczący głosuje tylko w takim razie, jeżeli jest członkiem nowo obranej rady.

§ 53.

Rada miejska postanawia przed przystąpieniem do wyboru burmistrza i jego zastępcy, którzy z członków zarządu miasta (magistratu) mają pobierać pensje i oznacza ich wysokość.

§ 54.

Burmistrza i jego zastępcę wybiera się oddzielnie. Sposób przeprowadzenia wyborów uchwała rada miejska.

§ 55.

Jeżeli przy pierwszym głosowaniu nie osiągnięto bezwzględnej większości głosów należy przeprowadzić powtórne głosowanie. Gdyby i przy powtórnym głosowaniu bezwzględnej większości nie osiągnięto, należy przystąpić do ściślejszego wyboru pomiędzy owymi dwoma kandydatami, którzy przy drugim głosowaniu uzyskali największą ilość głosów. Jeżeli więcej kandydatów uzyska równą ilość głosów, należy przedewszystkiem przez ściślejszy wybór przedwstępny pomiędzy [dotyczącymi kandydatami — a gdyby i tu głosy były równo podzielone, przez losowanie — rozstrzygnąć, którzy z nich mają wejść do ściślejszego wyboru na burmistrza względnie jego zastępcę.

Głosy, które przy ściślejszym wyborze padną na innych kandydatów, są nieważne.

§ 56.

Po dokonaniu wyboru burmistrza i jego zastępcy przewodniczący zamyka zebranie konstytuujące,

O wyniku wyborów ma przewodniczący natychmiast za pośrednictwem Komendy powiatowej zdać sprawę Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu, które zawiadania o wyniku król. polskie ministerstwo spraw wewnętrznych.

§ 57.

Jeżeli Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe odmówi któremu z wybranych zatwierdzenia, wymagającego po myśli § 5 ust. 3 ordynacji miejskiej, należy przeprowadzić ponowny wybór w ten sam sposób.

§ 58.

Po zatwierdzeniu wyboru burmistrz i jego zastępcę składają w ręce Komendanta powiatowego lub jego zastępcy przepisane § 18 ordynacji miejskiej przyrzeczenie.

§ 59.

Zaraz po objęciu urzędowania zwołuje nowo

obрани burmistrz posiedzenie rady miejskiej, odbiera od radnych przepisane przyrzeczenie i zarządza wybór ławników.

Wybór ławników przeprowadza się przy analogicznem zastosowaniu postanowień §§ 52, 54 i 55 niniejszego rozporz. z tą zmianą, że do ważności wyboru wymagana jest tylko bezwzględna większość głosów obecnych radnych miejskich.

553.

Pomoc prawna dla polskich organów wykonawczych

Na rozporządzenie c. i k. Jenerał Gubernatorstwa B. Nr. 106544/18 19. lutego 1918.

Wykonywanie wyroków sądowych należy na mocy teraźniejszych przepisów sądowych dla Królestwa Polskiego do komorników sądowych.

Zdarza się coraz częściej, że ci komornicy sądowi przy wykonaniu swych czynności natrafiają na opór tak, że zmuszeni są zwracać się do władz policyjnych o pomoc.

Poleca się wobec tego Urzędowi gminnym, by w razie gdy komornicy król. polsk. sądów odniosą się w odpowiedni sposób o asystencję, a ta okaże się konieczną, przy wykonywaniu wyroków sądowych udzielały żądanej pomocy.

554.

Rozwiązanie tajnych stowarzyszeń, związków i organizacyi.

Wskutek rozporządzenia c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego w Polsce N. A. Nr. Präs. 4796 ex 1918 podaje się do powszechnej wiadomości co następuje:

Wszystkie istniejące przez c. i k. władze niezatwierdzone stowarzyszenia (związki, organizacje) są nielegalne i wzywa się je do natychmiastowego zawieszenia ich czynności.

Udział w takich stowarzyszeniach, wzywanie do wstępowania i jednanie członków dla takich stowarzyszeń jak również kontynuowanie czynności przez niezatwierdzone lub też przez władzę rozwiązane stowarzyszenia (związki, organizacje), będzie ścigane w myśl §§ 552 i 553 wojskowego kodeksu karnego.

Przestrzega się zatem ogół przed dalszym udziałem w takich organizacjach, jakoteż w urządzanych

przez nie obchodach i przedsięwzięciach.

Dochodzenie i karanie tych karygodnych czynności, zastrzeżone jest w myśl § 8, ust. 3, rozporządzenia dotyczącego sądownictwa z dnia 25. sierpnia 1917. Nr. 71, Dz. rozp. c. i k. sądom wojskowym.

555.

Obowiązek udzielania wyjaśnień co do uprawy i innych stosunków gospodarczych.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego Dowództwa, zarządza się stosownie do artykułu II, ustęp 2, Patentu o ustanowieniu Władzy państwowej w Królestwie Polskiem z dnia 12-go września 1917 r., Nr. 75 Dz. rozp., dla obszarów Polski pozostających w austriacko-węgierskiej administracji wojskowej, celem zabezpieczenia ważnych interesów wojennych, co następuje:

§ 1.

Obowiązek udzielania wyjaśnień.

Posiadacz gruntu, jakoteż każdy, kto zamiast niego zajmuje się kierownictwem uprawy i gospodarki jakiejś nieruchomości, obowiązany jest sam albo przez upoważnionego do tego zastępcę udzielić na żądanie Władzy gminie, gdzie ta nieruchomość się znajduje, wszelkich wyjaśnień co do uprawy i stosunków gospodarczych jakoteż co do środków pomocniczych i zapasów.

§ 2.

Czas, miejsce i sposób udzielania wyjaśnień.

Obowiązek dawania wyjaśnień istnieje w czasie od 1-go marca do dnia 31-go lipca.

Dzień i godzina, w których wyjaśnienia ustne mają być udzielone, oraz miejsce, gdzie to ma nastąpić zostaną ogłoszone w każdej gminie w sposób zwyczajem miejscowym przyjęty lub przy przesłuchaniu poszczególnych osób, obowiązanych do dania wyjaśnień, określone przez pisemne wezwanie lub zawiadomienie o przedsięwzięciu badania na miejscu.

Wyjaśnienia pisemne zbierane będą przez pisemne wezwania Władzy, odpowiedzi na pewne pytania udzielać należy oddzielnie co do nieruchomości

położonych w jednej i tej samej gminie; w tym wypadku zostanie w wezwaniu władzy podany termin, do którego wyjaśnienia pisemne udzielone być muszą.

Na żądanie Władzy muszą być wyjaśnienia udzielone przez zobowiązanego, a w miejsce przysięgi stwierdzone podpisem lub znakiem ręki.

§ 3.

Zbieranie i sprawdzanie wyjaśnień

Zbieranie wyjaśnień odbywać się będzie z reguły przez sołtysa, lub też za pomocą formularzy względnie arkuszy pytań przesłanych obowiązalnemu do wyjaśnień celem wypełnienia (§ 2 ust. 3).

Komenda powiatowa będzie sprawdzać udzielone wyjaśnienia.

Organa, którym zbieranie i sprawdzanie wyjaśnień powierzono mogą się o ich prawdziwości przekonać przez dochodzenia na miejscu i w tym celu po zawiadomieniu we właściwym czasie obowiązane go do wyjaśnień wstępować na jego nieruchomości i do zabudowań gospodarczych. Do ubikacyj mieszkalnych wolno wchodzić tylko w obecności obowiązane go do wyjaśnień lub jego zastępcy.

Zbieranie i sprawdzanie wyjaśnień nie może się rozciągać na stosunki prywatne lub rodzinne nie mające żadnego związku z celem niniejszego rozporządzenia.

Organa ustanowione do zbierania i sprawdzania wyjaśnień muszą się każdorazowo wykazać pisemnym pełnomocnictwem zaopatrzonem w pieczęć urzędową.

§ 4.

Postanowienia karne.

I. Kto nie uczyni zadość wezwaniu do dania ustnych wyjaśnień (§ 2 ust. 2) sam lub przez odpowiedniego zastępcę w myśl § 1,

kto nie udzieli pisemnego wyjaśnienia (§ 2 ust. 3) w terminie zakreślonym,

karany będzie przez Komendę powiatową grzywną do pięćset koron lub aresztem do trzech tygodni.

II. Kto mimo upomnienia lub ukarania dopuści się ponownie przekroczeń wymienionych pod I,

kto w zupełności lub częściowo wzbrania się udzielić wyjaśnień organom do ich zbierania lub

sprawdzania powołanym, lub składa je niezgodnie z prawdą,

karany będzie przez Komendę powiatową, o ile czyn jego nie podpada surowszym postanowieniom karnym, grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

Prócz kary aresztu może być nałożona grzywna do trzech tysięcy koron.

§ 5.

Moc obowiązująca.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

556.

Zastanowienie działalności krajowej Rady gospodarczej.

Skutkiem rozwiązania się Krajowej Rady Gospodarczej i jej Central: Zbożowej, Rolniczej i Paszy, wszelkie sprawy, dotyczące likwidacji tych instytucji, załatwia utworzona w tym celu Komisja Likwidacyjna Krajowej Rady Gospodarczej w Lublinie.

Wobec tego należy wszelkie żądania należności od Krajowej Rady Gospodarczej i jej Central zgłaszać na piśmie w biurach odnośnych Filii Powiatowych do dnia 25. maja 1918 r. wszelkie reklamacje zaś kierować na piśmie bezpośrednio do Komisji Likwidacyjnej Krajowej Rady Gospodarczej w Lublinie, ul. Krakowskie Przedmieście Nr. 51.

Zgłoszenia i reklamacje, przedstawione po upływie powyższego terminu, nie będą uwzględnione.

557.

Premia nadkontyngentowa.

Pomiędzy producentami pojawiły się obawy i wątpliwości, czy ustanowiona premia nadkontyngentowa po 10 K. wypłacana będzie po rozwiązaniu P. C. Z. przy odstawie produktów do magazynów Centrali obrotu zbożem.

Obawy te są zupełne bezpodstawne, gdyż postanowienia dotyczące cen i premij pozostały nie zmienione.

Ze względów techniki zarachowania niemożliwym jest jednak przeprowadzić zarachowanie premij równocześnie z odstawą zboża. Wzywa się zatem, wszystkich producentów, by po ukończonej dobrowolnej odstawie wszystkich nadwyżek zgłosili, żądania swoje do Oddziału rolniczego, okazując należycie wypełniony swój paszport zbożowy.

Po zbadaniu dat odstawy, umieszczonych w paszporcie zbożowym, wypłacać będzie Oddział rolniczy należące się premie.

Aby uchylić nieporozumienia zwraca się uwagę, że Centrala obrotu zbożem nie będzie wypłacać dłużnych P. C. Z. premij, lecz tylko za produkty obecnie przez Centralę obrotu zbożem odebrane. Kto więc ma żądania zapłaty premij u P. C. Z. winien je bezzwłocznie zgłosić w filii P. C. Z.

Z powyższych uwag wynika, że wszelkie prawa producentów do przyznania premii zostają zachowane, chociaż zapłata nie nastąpi równocześnie z odstawą, lecz w terminie późniejszym Premia wypłacona jednak będzie tylko tym, u których odstawa nie musiała być spowodowana środkami przymusowymi.

Zarazem zwraca się uwagę producentów, że leży w ich interesie troskliwe przechowanie paszportów zbożowych także po zupełnie dokonanej odstawie, a to ze względu na tegoroczne kontyngentowanie.

558.

Relacja cen za zboże i warzywa.

Ażeby rolników już teraz podczas uprawy poinformować o stosunkach cen za zboże, wszelkiego rodzaju warzyw oraz owoców strączkowych i by przez to wpłynąć na produkcję stosownie do zapotrzebowań, obwieszcza się niniejszem następującą relację cen:

Jako jednostka służy przy relacji za zboże i owoce strączkowe cena pszenicy; za warzywa-cena kartofli w miesiącach październiku-listopadzie.

Tabela I. zawiera relację cen.

Tabela II. służy jako przykład porównania stosunku cen zboża, owoców strączkowych, warzyw na zasadzie relacji.

TABELA I.

dotycząca relacji zboża, owoców strączkowych
i warzyw.

Grupa	Rodzaj zboża wzgl. owoców strączkowych	Stopa %	Grupa	Rodzaj warzywa	Stopa %	
Z B O Ż E i O W O C E S T R A C Z K O W E.	Pszenica	100	W A W Y Z R A A W	Kartofle	100	nieskontraktowane z fabryką cukru
	Żyto	87		Ćwikła	125	
	Jęczmień	87		Brzukiew	125	
	Owies	95		Głąby		
	Proso	150		Rzepa wodnica		
	Tatarka	130		Brzukiew żółta	80	
	Wyka	130		Buraki pastewne		
	Bobik	150		Buraki półcukrowe		
	Łubin	90		Buraki cukrowe		
	Groch	500		Buraki czerwone	200	
	Peluszka	300		Kalarepka	150	
	Falole	600		Karotka	225	
	Soczewica	700		Marchew czerwona	150	
			„ żółta	150		
			„ biała pastawna	100		
			Pietruszka	175		
			Selera	250		
			Kapusta	150		
			Jarmuż	160		

TABELA II.

Przykłady dla porównania stosunku cen zboża, owoców strączkowych, warzyw na zasadzie relacji (Tabela I.)

Rodzaj zboża wzgl. owoców strączkowych lub warzyw.	Stopa %	Jeżeli cena wynosi za								
		Pszenicę w kor. za 1 q				Kartofle w kor. za 1 q				
		60	65	70	75	16	18	20	22	24
		to za obok wymienione produkta wynosi cena w koronach za 1 q								
Żyto	87	52 20	56 55	60.90	65 25					
Jęczmień	87	52.20	56 55	60.90	65.25					
Owies	95	57.—	61.75	66 50	71.25					
Proso	150	90.—	97.50	105.—	112.50					
Tatarka	130	78.—	84.50	91.—	97.50					
Łubin	90	54.—	58 50	63 —	67.50					
Groch	500	300.—	325.—	350 —	375.—					
Peluszka	300	180.—	195.—	210.—	225.—					
Fasola	600	360.—	390 —	420.—	450.—					
Soczewica	700	420.—	455.—	490.—	525.—					
Ćwikła	125					20.—	22.50	25.—	27.50	30.—
Buraki pastewne	80					12.80	14.40	16.—	17.60	19.20
„ czerwone	200					32.—	36.—	40.—	44.—	48.—
Karotka	225					36 —	40.50	45.—	49.50	54.—
Marchew czerwona	150					24.—	27.—	30.—	33.—	36.—
Jarmuż	160					25.60	28.80	32.—	35.20	48.40
Kapusta	150					24.—	27.—	30.—	33.—	36.—

Dostawa artykułów spożywczych dla aprowizacji c. i k. armii i ludności cywilnej.

Po myśli rozporządzenia c. i k. Jen. Gub. Wojsk. w Lublinie L. 4912 z 20. marca 1918 podaje się do ogólnej wiadomości co następuje:

Wskutek dobrowolnego rozwiązania się Rady gospodarczej i wstrzymania działalności trzech podległych jej polskich centrali zmuszone zostało c. i k. Jen. Gub. Wojsk. w Lublinie dla zabezpieczenia dostawy artykułów żywnościowych dla celów Armii własnej i dla celów wojskowych dostarczenia mającego być oddanym ustalonego i niezmiennego kontyngentu, również dla zabezpieczenia zaopatrzenia ludności cywilnej w żywność, ująć całą dostawę jakoteż aprowizację, szczególnie konieczny w tym celu przydział pojedynczych artykułów żywnościowych — w swe ręce i dostawę — o ile nie poruczoną tejże c. i k. Komendom powiatowym — oddać konsorcjum i pojedynczym zawodowym, zaufania godnym kupcom i dostawcom.

Przytem jest życzeniem c. i k. Jen. Gub. Wojsk., aby w pierwszej linii Krajowe Towarzystwa i nadające się do tego osoby wzięły udział przy tej tak ważnej akcji, bezpośrednio tutejszą ludność dotyczącą w sprawie dostawy artykułów spożywczych.

W razie gdyby w obecnych warunkach, w których tutejsza ludność przeciw oddawaniu zboża, mięsa, bydła, świń itd. stawia bierny lub nawet czynny opór, nie było w stanie c. i k. Jen. Gub. Wojsk. przy użyciu wszystkich Mu do dyspozycji stojących środków, pełną i konieczną ilość artykułów spożywczych zebrać, to będzie c. i k. Jen. Gub. Wojsk. zmuszone obniżyć wyznaczone dla tutejszej ludności ilości artykułów spożywczych.

Leży przeto w żywotnym interesie samej tutejszej ludności, aby akcji dostawy artykułów c. i k. Jen. Gub. Wojsk. nie stawiało jakichkolwiek trudności wskutek których ucierpiałoby w pierwszym rzędzie zaopatrzenie ludności tutejszej w żywność.

Nadto jest obowiązkiem ludności, by przeszkadzała niedozwolonemu wywozowi środków żywności z kraju, ponieważ brak tychże przy zaopatrzeniu w nie ludności — w szczególności w miastach — jeżeli nie natychmiast, to w najbliższych miesiącach da się odczuć jak najdotkliwiej.

Nieodzownej konieczności dostawy potrzebnych środków żywności dla celów wojskowych, jakoteż dla ludności tutejszej odpowiedzieć będzie można tylko wtedy, jeżeli także ludność odda chętnie — jak to przedtem czyniła — wspomniane artykuły dla tychże celów.

Kto zaś temu przeciwdziała, grzeszy także przeciw nieodzownej i koniecznej aprowizacji własnej ludności, nie pomijając tego, że wszelkie przeciw akcji dostawy świadomie lub z rozmysłem skierowane działanie lub zaniechanie ściągnie jak najsurowsze skutki karne.

Komisye gospodarskie i instrukcja dla przeprowadzenia dochodzeń co do powierzchni uprawnej.

Z okazji wyboru członków do komisji gospodarskiej w każdej gminie tutejszego powiatu na rok 1918 przypomina się rozporządzenie tutejsze w powyżej sprawie, ogłoszone w dzienniku rozporządzeń c. i k. Komendy powiatowej w Busku Część VIII z 25. czerwca 1916 r. Art. 237.

Za wykonanie niniejszego rozporządzenia czynię Wójtów gminy odpowiedzialnymi.

Równocześnie ogłasza się przytem instrukcję dla przeprowadzenia dochodzeń co do powierzchni uprawnej.

1. Cel przeprowadzania dochodzeń co do powierzchni uprawnej.

Dokładne i należyte przeprowadzenie dochodzeń co do powierzchni uprawnej, następnie zaś sumienna ocena plonów, stanowi jedyną podstawę dla odpowiedniego i sprawiedliwego rozdziału zbiorów.

Bez dostatecznej znajomości rodzaju i wielkości zapasów płodów rolniczych, jakie producenci będą prawdopodobnie mieli do rozporządzenia, nie można uniknąć zbyt wygórowanych żądań dostawy tych zapasów od producenta, któremu wskutek tego nie pozostawia się nieraz ilości, nieodzownych do pokrycia jego własnego zapotrzebowania. Z drugiej strony nie da się bez dokładnego oszacowania plonów zapobiec temu, by poszczególni producenci ze szkodą ogółu nie zatajali lub nie zużywali w ilościach nadmiernych zapasów, które powinni oddać dla pokrycia zapotrzebowania konsumentów.

Dokładny spis powierzchni uprawnej i oszacowanie zbiorów daje zatem możność sprawiedliwej gospodarki zapasami żywności, znajdującymi się w kraju, a tem samem leży w interesie ludności.

Dlatego też jest obowiązkiem każdego rolnika, by w interesie ogółu udzielił sumiennie uczciwie i zgodnie z prawdą wszelkich wyjaśnień co do powierzchni przezeń uprawionej.

ewentualnie później zgłoszonego zapotrzebowania, wzgl. dla uskutecznienia odpisów.

8. Przygotowanie formularza 4.

Naczelnicy gminy winni wpisać do ksiąg gminnych (formularz 4) nazwy wszystkich miejscowości gminy w alfabetycznym porządku trzy razy po sobie w rubryce 2, a zaopatrzyć liczbą porządkową w rubr. 1. Dla każdego z tych trzech rodzajów trzeba użyć osobnej stronicy.

Wpisy te należy następującymi tytułami opatrzyć: A. „Gospodarstwa o uprawnym obszarze“ do 4 morgów“; drugi: B. „Gospodarstwa o uprawnym obszarze ponad 4 do 10 morgów“; trzeci: C. „Gospodarstwa o uprawnym obszarze ponad 10 morgów“.

Po tym trzecim wpisie nazw miejscowości należy na następnej stronie, w rubryce 2 wpisać nazwy wszystkich do gminy należących dworów i zaopatrzyć je w rubryce 1 liczbą porządkową, rozpoczynając od liczby 1. Ten wpis należy opatrzyć napisem: D. „Dwory“.

W celu łatwiejszej orientacji jest wskazaniem umieścić wszystkie napisy nad poszczególnymi spisami, zawsze w osobnej linii i czerwonym atramentem.

Następnie należy wypełnić na okładce (str. 1). I. i II. księgę miejscową dla wszystkich miejscowości gminy, przyczem ma każda miejscowość otrzymać tę samą liczbę porządkową, jaką ma w formularzu nr. 4.

Tak samo należy przygotować po dwie karty spisu (formularz 3) dla każdego dworu i opatrzyć tą samą liczbą porządkową co w formularzu 4.

9. Pouczenie sołtysów; wręczenie tymże formularza I

Po ukończeniu tej czynności winien naczelnik gminy zwołać wszystkich sołtysów swej gminy, pouczyć ich najdokładniej o ich zadaniach i wręczyć im po jednym egzemplarzu księgi miejscowej I (formularz 1) z odpowiednią ilością arkuszy wkladowych, oraz po jednej instrukcji.

10. Wysyłanie formularzy 3. właścicielom ziemskim.

Równocześnie ma on rozesać po dwie karty spisu (formularz 3) i po jednej instrukcji właścicielom ziemskim, wzywając ich do wypełnienia formularzy dokładnie podług wskazówek instrukcji.

Księgi miejscowe II (formularz 2) winni naczelnicy gmin przechować aż do odbioru tychże przez organa kontrolne komendy powiatowej.

Księgi gminne pozostają u naczelnika gminy.

11. Wypełnienie formularza 1.

Sołtysi winni bezzwłocznie po otrzymaniu księgi

miejscowej I (formularz 1) rozpocząć jej wypełnianie, względnie powierzyć to zadanie odpowiedniej osobie. W tym ostatnim wypadku winien sołtys najdokładniej pilnować przeprowadzenia tej roboty, za którą pozostaje w każdym razie osobiście odpowiedzialnym.

Wypełnienie formularza nr. 1. ma się odbyć w sposób następujący:

Przedewszystkiem należy do rubryki 2 wpisać nazwiska wszystkich rolników, którzy w danej miejscowości posiadają grunta, względnie którzy na nich gospodarują, a to bez względu na to, czy są właścicielami, dzierżawcami czy tylko zarządcami i czy mieszkają w tej miejscowości, czy też gdzieindziej.

Porządek, w jakim wpisuje się właścicieli, jest obojętny, byłoby jednak wskazane dokonywać spisu za numerami domów, na końcu zaś wpisać tych, którzy w danej miejscowości nie mieszkają.

Każdego posiadacza ziemi należy wpisać w osobnym rzędku. W razie potrzeby należy wszyć arkusze wkładowe.

Wypełniwszy dokładnie rubryki I i 2., ma sołtys zaprosić posiadaczy ziemi do siebie i wypełnić na podstawie ich zeznań naprzód rubrykę 3. (Ilość osób stale żyjących w gospodarstwie) i 30. (powierzchnia ogólna), potem rubryki: 23. (łąki), 24. (pastwiska), 28. (las) i 29. (place budowlane, drogi, wody i nieużytki).

Morgi należy zawsze wpisywać w górnym rzędku, pręty w dolnym.

Następnie wyprowadza sołtys, lub organ przez niego przeznaczony, dla każdego rzędku (każdego posiadacza ziemi) sumę w rubryce 27 (obszar zdany do uprawy), odejmując od cyfry w rubryce 30 (powierzchnia ogólna) sumę wypełnionych już rubryk 28. (las) i 29. (place budowlane etc.).

Ukończywszy tę pracę wstępną z wszystkimi wpisanymi posiadaczami ziemi, należy dla całej miejscowości zliczyć rubryki 23, 24 i 27 do 30. Suma ogólna rubryki 30. (powierzchnia ogólna) musi zgadzać się z umieszczoną na pierwszej stronie cyfrą: „Powierzchnia całej miejscowości.“ O ileby była zbyt wielka różnica między temi obydwojema cyframi, ma sołtys zbadać przyczynę różnicy i błąd poprawić.

Te roboty wstępne muszą być ukończone najpóźniej do dnia 25. maja 1918. r.

Po przeprowadzeniu tych robót przedwstępnych, przy których sołtys winien starać się przedewszystkiem o dokładne ustalenie powierzchni użytkowanej na cele rolnicze (rubryka 27), należy bezzwłocznie rozpocząć wypełnianie pozostałych rubryk formularza, przyczem powierzchnia uprawna ozimin wpisaną być może bezzwłocznie, powierzchnia zaś uprawna innych roślin

w miarę postępu uprawy.

Podstawę wypełniania stanowią wyjaśnienia, udzielane przez poszczególnych rolników, którym sołtys winien przypomnieć kary, grożące im w razie wzbraniania się przed udzieleniem wyjaśnień lub podawania fałszywych wykazów.

O prawdziwości zeznań winien się sołtys od czasu do czasu przekonywać przez osobiste obejście poszczególnych gospodarstw.

Jeśli niektórzy rolnicy wzbraniają się przed udzieleniem potrzebnych wyjaśnień lub podają świadomie fałszywe wykazy, winien sołtys donieść o tem bezzwłocznie za pośrednictwem wójta komendzie powiatowej; w przeciwnym bowiem razie staje się współwinnym oporu względnie zatajenia i naraża się sam na kary za to przewidziane.

Po wypełnieniu wszystkich rubryk, dotyczących powierzchni uprawnej danego posiadacza, należy sprawdzić, czy suma tychże łącznie z wpisanymi już poprzednio obszarami łąk (rubryka 23.) i pastwisk (rubryka 24) daje sumę także już poprzednio wpisaną w rubryce 27. (obszar zdalny do uprawy). O ile to inaczej wypadnie, ma naczelnik gminy wezwać zapodającą stronę do wyjaśnienia różnicy i zauważony błąd poprawić.

Po wpisaniu obszarów uprawnych u wszystkich posiadaczy ziemi w danej miejscowości ma być formularz obliczony i podpisany przez sołtysa. Jakoteż przez organa przeznaczone do wypełnienia go.

Wszystkie dochodzenia muszą być ukończone najdalej do 1. lipca 1918; w czasie od 1. do 15. lipca ma formularz pozostać w przechowaniu u sołtysa do każdorazowej dyspozycji organów kontrolnych.

Najpóźniej do 15. lipca 1918. ma się oddać zakończoną 1. księgę miejscową naczelnikowi gminy.

12 Wypełnienie formularza 3.

Formularz 3. (karta spisu) winien być wypełniony w dwóch egzemplarzach przez właściciela majątku, względnie przez tę osobę, której właściciel powierzył gospodarstwo, a to ściśle wedle rubryk przepisanych i zgodnie z prawdą.

Formularz winien być wypełniony bezzwłocznie po ukończeniu uprawy, najdalej zaś do 30. czerwca 1918. Po wypełnieniu pozostaje formularz w czasie od 1. do 15. lipca do dyspozycji organów kontrolnych, które podpisują go na dowód przeprowadzonej kontroli.

Po przeprowadzeniu kontroli, najpóźniej zaś 15. lipca, należy oba egzemplarze formularza 3. odesłać naczelnikowi gminy.

13. Organa kontrolne i ich zadania.

Do sprawdzenia i kontroli dat zamieszczonych w księgach miejscowych (formularz 1) i w kartach spisu (formularz 3) wyznaczy komenda powiatowa po jednym organie kontrolnym dla każdej gminy.

Te organa kontrolne mają być obecne przy pouczeniu udzielanem naczelnikom gmin przez kierownika dochodzeń co do powierzchni uprawnej, a to w tym celu, by mieli sposobność wejść z wójtami w porozumienie i poinformować się o ich zadaniach.

Po odejściu naczelników gmin winien kierownik dochodzeń co do powierzchni uprawnej pouczyć organa kontrolne jak najdokładniej o ich prawach i obowiązkach. Zwróciwszy ich uwagę na ważność poruczonego im zadania, winien ich wezwać, by pracowali stale w porozumieniu z wójtem gminy im powierzonej oraz z sołtysami, by służyli tymże radą i pomocą, w wypadkach zaś, w których sołtysi nie umieją sprostać powierzonemu sobie zadaniu, sami przy współdziałaniu sołtysów wypełnili księgi miejscowe I (formularz 1).

Organa kontrolne winny od samego początku śledzić pilnie przebieg przeprowadzania dochodzeń. tam zaś, gdzie dochodzenia napotykają na bierny opór lub też dają nieprawdziwe wyniki wskutek udzielania fałszywych wyjaśnień, mają bezzwłocznie wskazywać i donosić komendzie o wykroczeniach, celem ukarania tychże.

Dla ułatwienia organom kontrolnym ich zadania należy im dać do dyspozycji materiały, zebrany przy spisach w r. 1916 i 1917, przyczem należy zwrócić ich uwagę, że daty tam zebrane są wskutek zatajeń za niskie i że zebranie w tym roku prawdziwych dat jest właśnie głównem zadaniem organów kontrolnych.

Wkońcu należy organa kontrolne — na podstawie instrukcji — pouczyć dokładnie o sposobie wypełniania formularza 2, które to zadanie wyłącznie do nich należy, wręczyć każdemu z nich po jednym egzemplarzu niemieckiej i polskiej instrukcji i odebrać od nich przyrzeczenie przez podanie ręki, że gotowi są wypełnić swe zadanie w dobrej wierze i sumiennie.

14. Wypełnienie formularza 2.

II. Księgę miejscową (formularz 2) otrzymują organa kontrolne od naczelnika gminy w 3 egzemplarzach, z których pierwszy przeznaczony jest dla klasy obszaru A: „Gospodarstwa o uprawnym obszarze do 4 morgów“; drugi dla klasy obszaru B: „Gospodarstwa o uprawnym obszarze ponad 4 do 10 morgów“; trzeci zaś dla klasy obszaru C: „ponad 10 morgów“.

Na pierwszej stronie każdego z nich należy niestosownie oznaczyć dwóch innych klas obszaru skreślić

Powierzchnia uprawna miejscowości, którą się ma wykazać na stronie 1, musi być we wszystkich trzech egzemplarzach ta sama i zgadzać się z powierzchnią wykazaną na stronie 1. formularza 1-go.

Wypełnienie formularza nr. 2. opiera się jedynie na zapodaniach, zawartych w księdze miejscowej nr. I. i należy do organów kontrolnych. Ma się rozpocząć dnia 25. maja 1918., do którego to dnia sołtysi muszą ukończyć prace przygotowawcze dla formularza 1. (I. księga miejscowa).

Organa kontrolne mają formularz 2. nosić przy sobie w 3 egzemplarzach dla każdej z przydzielonych im miejscowości. Na ich wezwanie mają sołtysi przedłożyć im I. księgę miejscową danej miejscowości. Księga ta ma być do tego czasu w rubrykach 1, 2, 3, 23, 24, 27 do 30 już wypełniona. Organa kontrolne, winny sprawdzić, czy suma rubryki 30 (powierzchnia ogólna) zgadza się z cyfrą, wymienioną na stronie 1. formularza, a przynajmniej, czy nie wykazuje zbyt wielkiej różnicy; dalej czy pomiędzy powierzchnią ogólną a powierzchnią uprawioną danej miejscowości nie zachodzi rażąca sprzeczność np. czy coś do lasu pastwisk lub nieużytków nie podano za wielkiej przestrzeni; o ileby to zaszło, mają organa kontrolne wezwać sołtysa, by im pokazał na miejscu te gospodarstwa, których rodzaje kultur zostały wykazane w uderzającej dysproporcji. Wogóle jest obowiązkiem organów kontrolnych przekonywać się o dokładności zapisków, bądź to przez osobiste oględziny, bądź też przez żądanie wyjaśnień od właścicieli gruntów.

Skoro organa kontrolne przekonają się o prawdziwości danych w odnośnych rubrykach, mają zakreślić w pierwszej rubryce (nr. domu) formularza nr. 1. (I. księga miejscowa), wszystkie gospodarstwa według powierzchni zdanej pod uprawę, wykazanej w rubryce 27 (nie zaś ogólnej powierzchni!) różnokolorowymi ołówkami, a mianowicie: gospodarstwa do 4 morgów: czerwono, od 4 do 10: niebiesko ponad 10 morgów: czarno.

Następnie należy przenieść z księgi miejscowej powierzchni uprawnej Nr. 1. wszystkie czerwono zakreślone rzędkie do tego egzemplarza formularza 2. (Księga miejscowa Nr. II), który organ kontrolny przeznaczył do wpisania gospodarstw klasy obszaru A „do 4 morgów“, uwidoczniając to przeznaczenie skreśleniem na pierwszej stronie niestosownych klas obszaru B. i C.

W taki sam sposób należy przenieść niebiesko zakreślone rzędkie do drugiego egzemplarza formularza nr. 2 przygotowanego dla klasy obszaru B. i czarno zakreślone do formularza dla klasy obszaru C.

Po przeniesieniu wszystkich posiadłości z formularza 1 należy dla każdej klasy obszaru (A, B i C) utworzyć sumę poszczególnych rubryk. W egzemplarzu dla klasy obszaru C należy ponadto zrobić na końcu zestawienie ogólne, obejmujące sumy wszystkich klas obszaru A, B i C, mające równocześnie służyć dla kontroli sum końcowych, podanych w księdze miejscowej Nr. 1.

Po zakończeniu tych prac wstępnych mają organa kontrolne zapytać sołtysa, kiedy mniej więcej będzie gotów z wpisaniem powierzchni zajętej pod uprawę poszczególnych roślin, do I księgi miejscowej, tudzież wyznaczyć mu termin do ukończenia tej pracy, a to uwzględniając jego wyjaśnienia i szczególne stosunki uprawy w danej miejscowości.

Po upływie tego terminu mają się organa kontrolne ponownie udać do danej miejscowości, by na podstawie księgi miejscowej Nr. I uzupełnić księgę miejscową Nr. II co do wyniku dochodzeń przeprowadzonych w międzyczasie przez sołtysa. Przedtem należy jednak sprawdzić zapiski formularza 1-go i w razie potrzeby sprostować je po przeprowadzeniu oględzin na miejscu i wypytaniu właścicieli.

Zakończoną najpóźniej do dnia 15. lipca 1918. księgę miejscową II mają organa kontrolne oddać naczelnikowi gminy.

15. Wypełnienie formularza 4.

Po nadejściu ksiąg miejscowych I od sołtysów, ksiąg miejscowych II od organów kontrolnych oraz kart spisu od właścicieli ziemskich, winni naczelnicy gmin przede wszystkim sprawdzić, czy księgi miejscowe I i II, jakoteż oba egzemplarze kart spisu, zawierają wykazy równobrzmiące.

Następnie winni zaopatrzyć księgi miejscowe I, oraz jeden egzemplarz kart spisu pieczęcią gminną i odesłać księgi miejscowe I sołtysom, kartę zaś spisu pieczęcią właścicielom, z wezwaniem, by formularze te starannie przechowali. Następnie winni naczelnicy gminy przenieść sumy poszczególnych rubryk ksiąg miejscowych II, oraz daty zawarte w kartach spisu, uporządkowawszy je według klas obszaru (A, B, C, D) do obu ksiąg gminnych (formularz 4), przyczem w grupie D należy dla każdej karty wpisowej użyć o sobnego rzędka.

Po przeniesieniu wszystkich cyfr z ksiąg miejscowych Nr. II i kart wpisowych dla większej własności należy dla każdej klasy obszaru (A, B, C, D) obliczyć sumę obszaru tej klasy w danej gminie. Na końcu formularza tj. po grupie D (dwory) należy prócz tego umieścić przegląd gminny, obejmujący sumy końcowe wszystkich klas obszaru danej gminy.

Podobnie jak w księgach miejscowych nr. I i II należy w formularzu nr. 4 wpisywać morgi w górnej przedziałce, przęty zaś w dolnej.

Wypełnienie formularza nr. 4 należy ukończyć najpóźniej do dnia 20. lipca 1918, najpóźniej zaś dnia 21. lipca 1918 należy gminną księgę uprawy I z dołączeniem wszystkich ksiąg miejscowych nr. II i kart spisu właścicieli ziemskich przesłać do komendy powiatowej.

Drugą księgę gminną należy przechować w urzędzie gminnym.

16 Wypełnienie formularza nr. 5.

Po nadesłaniu przez naczelników gminnych wszystkich wypełnionych formularzy należy wpisać sumy końcowe ksiąg gminnych do odpowiednich rubryk formularza nr. 5 (księgi powiatowe).

Sumę końcową przeglądu powiatowego należy porównać z rezultatem dochodzeń w sprawie uprawy ziemi za lata 1916 i 1917 i pamiętać, że według dotychczasowych doświadczeń przy dawniejszych dochodzeniach zdarzały się znaczne zatajenia uprawnych obszarów, że zatem przy dochodzeniach w roku 1918 powinna być wykazana powierzchnia użytkowa (rubryka 27) w każdym razie większa niż w latach 1916 i 1917.

Tym razem należy o ile możności zapobiegać tego rodzaju zatajeniom.

Wypełnienie formularza nr. 5 należy ukończyć najpóźniej do dnia 29. lipca 1918. Dnia 30 lipca 1918 należy wysłać księgę powiatową uprawy ziemi (form. 5) z dołączeniem ksiąg gminnych uprawy ziemi, ksiąg miejscowych uprawy ziemi nr. II i kart wpisowych dla dworów do urzędu statystycznego przy JGW.

561.

Zgłaszanie chmielu.

Na podstawie §§ 2 i 7 ustęp 3 i 4 rozporządzenia z dnia 4-go lipca 1917 r., Nr. 61 Dz. rozp. rozrządza się co następuje:

§ 1.

Wszyscy posiadacze zapasów chmielu mają do dnia 15-go kwietnia 1918 r., istniejące zapasy zgłosić w tej Komendzie powiatowej w obrębie której są one złożone.

W zgłoszeniu należy podać nazwisko i miejsce

zamieszkania właściciela, miejsce składu, ilość złożonych zapasów chmielu z podaniem ilości worków w cetnarach metrycznych i rok zbioru pojedynczych partii chmielu przytem zaznaczyć czy towar jest siarkowany czy też niesiarkowany.

§ 2.

Kupowanie i przewożenie chmielu jest tylko tym osobom dozwolone, które mogą się wykazać pozwoleniem oddziału skarbowego generalnego Gubernatorstwa wojskowego.

§ 3.

Najwyższą cenę za 1 q chmielu na miejscu składu, oznacza się jak następuje:

Zbiór chmielu z roku 1917:

a) niesiarkowany . . . 180 K.

b) siarkowany . . . 190 K.

Chmiel wcześniejszego zbioru:

siarkowany albo nie siarkowany . . . 150 K.

Powyższe ceny rozumieją się wraz z workiem.

§ 4.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą według § 9 rozporządzenia z dnia 4-go lipca 1917 r., Nr. 61. Dz. rozp.

§ 5.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

562.

Spis bydła.

c. i k. Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe w Polsce zarządziło rozporządzeniem A. V. Nr. 102384/18 z dnia 25. stycznia 1918 r. przeprowadzenie ogólnego spisu bydła wedle stanu z dnia 15. marca 1918.

Spis obejmuje:

Konie, osły, bydło, rogacie, świnie, owce, kozy, drób, ule pszczelne, podwody.

Przeprowadzenie spisu powierzonym będzie

przez c. i k. Komendę powiatową osobnym komisarzom spisowym, którzy chodzić będą od domu do domu, i zliczać bydło każdego właściciela z osobna i notować we właściwych formularzach.

Obowiązkiem każdego jest podać stan bydła zgodny z prawdą.

Kto przy sposobności spisu bydła rozmyślnie poda nieprawdę, będzie karany przez c. i k. Komendę powiatową po myśli rozporządzenia c. i k. Naczelnego Wodza armii z 19/VIII 1915 art. II. par. I, dziennik rozporządzeń Nr. 30 grzywną do 2000 koron lub karą aresztu do 6—ciu miesięcy.

Po przeprowadzeniu spisu zarządzi się przez własne organy kontrolne, przeprowadzenie kontroli,

563.

Licytacja koni niezdatnych do użytku wojkowego.

C. i k. Jeneralne Gubernium wojskowe w Lublinie zarządziło reskryptem z dnia 6. grudnia 1917 VIII Nr. 58866 na podstawie rozporządzenia N. K. A. Q. Nr. 14881, że licytację na konie niezdatne do użytku wojkowego i żrebięta odbywać się będą dwa razy w miesiącu. Warunki do nabycia koni i żrebiąt w szpitalach na konie i końskich stacyach zbiorowych w drodze publicznej licytacji są następujące:

1) Do licytacji wybrakowanych koni i żrebiąt mogą być dopuszczeni tylko tacy reflektanci, którzy wykazą się legitymacją do kupna koni wydaną im przez c. i k. Komendę powiatu. W legitymacji musi być dokładnie oznaczona ilość koni, którą zezwolono reflektantowi zakupić.

2) Do licytacji nie zostaną dopuszczeni handlarze koni i pośrednicy, handlarscy.

3) Nabywca konia musi się zobowiązać, że zakupionego konia przed upływem 12 miesięcy bez zezwolenia Komendy powiatu ani nie sprzeda ani nikomu nie daruje. W razie niedotrzymania tego warunku ma nabywca władzom wojskowym złożyć karę konwencyjną w wysokości ceny kupna konia przy licytacji zapłaconej.

4) Odbiorcy klaczy są obowiązani stosować się do wskazówek wydanych przez centralny związek rolniczy co do chowu klaczy rozplodowych.

5) Cenę kupna i należitości stempłowe ma odbiorca złożyć natychmiast w gotówce.

6) Uzdy z końmi nie wydaje się.

7) Legitymację do zakupna koni, po podpisaniu warunków na odwrotnej stronie umieszczonych ma odbiorca konia złożyć w Komendzie szpitalnej

względnie w Komendzie końskiej stacyi zbiorowej.

8) Każdy nabywca konia otrzyma od Komendy szpitala etc. na każdego konia osobny certyfikat z dokładnym opisem konia, imieniem i nazwiskiem odbiorcy, miejscem i datą odbioru konia. Taki sam certyfikat otrzyma też ta Komenda powiatowa, która wydała legitymację na zakupno konia,

9) Zakupione konie należy odstawić zaraz do miejsca przeznaczenia i zgłosić je u Wójta lub przełożonego obszaru dworskiego któremu ma się też i certyfikat przedłożyć. Konie nabyte na licytacji ma się trzymać przez pierwszych 60 dni odosobnione od innych koni i baczyć na ich stan zdrowotny. Przy pojawieniu się jakiej podejrzaney choroby należy natychmiast uczynić o tem doniesienie do Wójta gminy.

Konie ile wogóle są zdrowe i do pracy zdolne mogą być przez pierwszych 60 dni używane tylko w obrębie ich miejsca pobytu i najbliższej okolicy.

10) C. i k. Komenda powiatu ma czuwać nad ściśłem przestrzeganiem tych postanowień. Odbiorca konia ma warunki kupna w dwóch egzemplarzach zaopatrzyć następującą klauzulą i podpisać:

„Potwierdzam moim własnoręcznym podpisem że z treścią powyższych postanowień jestem obznajomiony, że postanowienia te ściśle przestrzegam i że ani do władz cywilnych lub wojskowych nie wystąpię z żadną pretensją jeżeli kupiony koń (konie) zachoruje lub z powodu tego poniosę jaką szkodę. Dalej zrzekam się wszelkich praw które mi przysługują w myśl ustawowych postanowień dotyczących zagwarantowania braków.“

Jeden egzemplarz warunków licytacyjnych otrzymuje nabywca konia drugi egzemplarz pozostaje w Komendzie szpitala względnie w końskiej stacyi zbiorowej i ma być wysłany wraz z kopią certyfikatu (punkt 8) dotyczącej Komendy powiatu.

564.

Nieuprawnione kupno koni.

Kupno koni dla wojska i zarządu wojskowego odbywa się zasadniczo według wskazuwek c. i k. Jenerała Gubernatorstwa wojskowego w Lublinie przez Komendy okręgowe uzupełnienia stanukoni.

Bezpośrednie kupno koni przez oddziały wojskowe, zakłady wojskowe lub poszczególne organa wojskowe w obrębie Jenerała Gubernatorstwa wojskowego jest bez wyjątku zakazane.

Do kupna koni w większej ilości są uprawnieni tylko legitymowani kupcy Komend okręgowych uzupełnienia stanu koni.

Prywatny obrót handlowy końmi reguluje rozporządzenie c. i k. Jenerał Gubernatorstwa Nr. 106 (dz. rozp. XVIII z 1916 r.) Przewóz koni w prywatnym obrocie handlowym z jednego powiatu do drugiego wymaga pozwolenia Jenerał Gubernatorstwa.

Na podstawie § 16 rozporządzenia c. i k. Naczelnej Komendy armii Nr. 48. (dz. rozp. dla c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce część XIV z 1915 r.) wywóz z powiatu środków przewozowych (koni) obdzielonych kartami przeznaczenia jest powszechnie zakazany. Wyjątek stanowią jedynie konie nabywane przez Komendy okręgowe uzupełnienia stanu koni (komisye zakupu koni,) względnie przez legitymowanych kupców.

Te przepisy podaje się do publicznej wiadomości z poleceniem ścisłego zastosowania się.

565

Zajęcie pokrzywy

W myśl rozporządzenia c. i k. Jenerał Gubernatorstwa wojskowego w Lublinie L. V. Nr. 20194/18 podaje się do publicznej wiadomości, że pokrzywa rosnąca w stanie dzikim zostaje zajęta na rzecz c. i k. Zarządu wojskowego.

Nie wolno więc używać w roku gospodarczym 1918—19 pokrzywy jako karmy dla bydła ani też rosnącą niszczyć. Właściciele obszarów gruntowych na których pokrzywa się udaje, mają obowiązek takową zebrać, (nie wrywając korzeni), obrać z liści i wysuszyć, a łodygi w ten sposób dobrze wysuszone związane, odstawić referentowi uprawy roślin oleistych przy c. i k. Komendzie powiatowej za co wypłacone im zostanie 35. koron za cetnar metryczny.

Gdyby posiadacz gruntu, na którym pokrzywa się udaje, nie był w stanie sam przeprowadzić zbioru, ma zawiadomić c. i k. Komendę powiatową o miejscu i ilości rosnącej pokrzywy poczem zostanie zarządzony zbiór tejże, jednakowoż bez prawa posiadacza gruntu do jakiegokolwiek wynagrodzenia.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

566.

Uzyskanie kory do garbowania

Rozporządzenie c. i k. Jenerał Gubernatorstwa wojskowego z 26. marca 1918 R. S. Nr. 270892.

Wobec wielkiego zapotrzebowania skóry (dają-

cego się odczuwać szczególnie ludności cywilnej) jest obowiązkiem każdego dołożyć starań, by zrobiono i zebrano wszystko, co jest konieczne do przyrządzania skóry. Należy tu przede wszystkim kora do garbowania, którą wszelkimi możliwymi środkami należy zebrać i oddać garbarzom.

Wszystkich właścicieli, zarządców względnie organa, którym powierzono zagospodarowanie i użytkowanie lasów prywatnych lub donacyjnych czyni się odpowiedzialnymi, by ścięte obecnie lub w przyszłości świerki i dęby bezwarunkowo odpowiednio obłupano, celem uzyskania kory do garbowania. (Pouczenie można otrzymać w Komendzie powiatowej).

Korę do garbowania należy sprzedawać wprost uprawnionym garbarzom. W tutejszym powiecie uprawnieni są do garbowania Henoch Helberg, Mendel Majer Gutmann, Szlama Gutmann i Chil Szyje Werdygier w Chmielniku.

Wszelka umowa jest tylko wtedy ważna, jeżeli przysłała do skutku między właścicielem lasu (dzierżawcą) a uprawnionym garbarzem. Wszelkie inne kupna lub umowy są zakazane, zatem prawnie nieważne i niezaskarżalne. Handel pośredni wymienioną korą jest zakazany.

Cenę kupna pozostawia się ugodzie między właścicielem a uprawnionym garbarzem, która musi w każdym razie dojść do skutku, o czym kupujący ma zawiadomić Komendę powiatową.

Łupanie kory odbywa się od połowy kwietnia w miarę pogody do końca maja lub połowy czerwca, ponieważ tylko w tym czasie drzewo nabiera soków i daje się łupać.—Dlatego należy ten okres czasu należycie wykorzystać, gdyż każde opóźnienie zagraża produkcji kory do garbowania.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia będą karane przez c. i k. Komendę powiatową.

467.

Wstrzymanie wydawania nafty.

Na mocy rozporządzenia c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego w Lublinie (Oddział monopolowy) z dnia 6. kwietnia 1918 Nr. 2908 zarządza się wstrzymanie wydawania nafty prywatnym konsumentom w czasie od 15. kwietnia do 31. sierpnia 1918.

Natomiast te zakłady publiczne, które także i w tym czasie w interesie publicznego bezpieczeństwa lub też ja kiegoś ogólnie pożytecznego celu nafty potrzebują, zgłaszają się w referacie przemysłowym c. i k. Komendy powiatowej w Busku, w celu uzyskania koniecznej ilości.

568.

Ceny maksymalne dla cykoryi.

Po myśli rozporządzenia c. i k. Jen. Gub. Wojsk. w Lublinie L. V. Nr. 201875 z 11. kwietnia 1918 podaje się do ogólnej wiadomości co następuje:

Po myśli rozporządzenia c. i k. Naczelnego Wodza Armii z 11. czerwca 1916 L: 61 Część V zarządza się co następuje:

§ 1.

Cenę maksymalną za korzenie cykoryi ze zbioru w roku 1918 oznacza się 30 koron za 100 kg loco suszarnia cykoryi albo stacyi kolejowej najbliższej producenta położonej.

§ 2.

Interesy zawarte wbrew postanowieniu niniejszego rozporządzenia są nieważne.

§ 3.

Przekroczenia tego rozporządzenia ulegną karze po myśli § 10. rozporządzenia c. i k. Naczelnego Wodza Armii, dziennik rozp. Nr. 61 z 11. czerwca 1916.

§ 4.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

569.

Sposób zużycia węgla, koksu i cegiełek węglowych (brykietów).

Na podstawie § 7. rozporządzenia z dnia 4-go lipca 1917., Nr 61 Dz. rozp., zarządza się dla obszarów Polski pozostających pod austriacko-węgierską administracją, co następuje:

Nabywanie węgla, koksu i cegiełek węglowych.

§ 1.

Węgiel, koks i cegiełki węglowe wolno wyda-

wać, względnie nabywać w oznaczonych gminach tylko na podstawie osobnych wykazów (kart węglowych, lub asygnat węglowych).

Gminy, w których ten przepis będzie stosowany, oznaczone będą w każdym powiecie obwieszczeniem Komendanta powiatu.

§ 2.

Nikomui nie przysługuje prawo nabywania pewnej z góry oznaczonej ilości, gatunku, lub sorty węgla na podstawie specjalnego wykazu (§ 1). Odpłatne odstąpienie nabytego wedle § 1 węgla, koksu i cegiełek węglowych innej osobie jest wzbronione.

Karty węglowe i asygnaty na sprowadzanie, wydawane będą z urzędu, są zatem publicznymi dokumentami, których przeniesienie na inną osobę jest zakazane.

Duplikaty za zgubione, lub zniszczone wykazy z reguły nie będą wydawane.

Karty węglowe.

§ 3.

Karta węglowa jest ważna tylko dla jednego gospodarstwa domowego i zawiera odcinki, służące do poboru ilości węgla przeznaczonej na poszczególne okresy czasu. Ilości jakie będą wydawane na poszczególne odcinki, obwieści za każdym razem Komenda powiatowa.

(Wedle przeznaczenia węgla do gotowania, lub opału karty węglowe będą opiewać na pobór bądź to węgla kuchennego, bądź pokojowego).

§ 4.

Tylko te osoby mają prawo poboru kart węglowych, które w swem gospodarstwie domowym nie posiadają zapasu przenoszącego 200 kilogramów węgla kamiennego (koksu, lub cegiełek węglowych), lub 250 kilogramów węgla brunatnego (koksu lub cegiełek węglowych) czy też 5 m³ drzewa opałowego.

Osoby rozporządzające większymi zapasami, uzyskają prawo do poboru kart węglowych dopiero wtedy, gdy ich zapasy przy zużyciu każdorazowo dozwolonej ilości zmniejszą się do lub poniżej ilości wyżej wskazanej.

§ 5.

Każdy właściciel domu, lub jego pełnomocnik

winien w miejscu wskazanem obwieszczeniem Komendy powiatowej i w czasie okresu przy tem ustanowionego złożyć deklarację, zawierającą zgodne z prawdą odpowiedzi na pytania widoczne z załącznikiem A. Za członków gospodarstwa domowego będą przytem uważani także i podnajemcy nie pro-

wadzący osobnej kuchni i nie opalający swoich ubikacji samoistnie. Inni podnajemcy tworzą osobne gospodarstwo domowe.

Każde próżno stojące pomieszkание winien właściciel lub rządcą domu zgłosić natychmiast w miejscu wskazanem w 1. ustępie.

Załącznik A

Powiat .....

Miejscowość .....

Ulica i numer domu .....

Ilość mieszkań	jedna lub dwie ubikacje	trzy lub więcej ubikacji zamieszkałych przez		ile ubikacji służy równo- cześnie jako kuchnie	U w a g a
		dwie osoby	więcej niż dwie osoby		

(Właściwy format ma być 21—17 cm.).

§ 6.

Każde gospodarstwo domowe, (§ 4) w którego kuchni stale przyrządza się jedzenie i którego kuchnia posiada palenisko urządzone na węgiel lub cegielki węglowe, otrzyma jedną kartę węglową na pobór opału kuchennego.

§ 7.

Karty węglowe na pobór opału pokojowego wydawane będą dla każdego gospodarstwa domowego (§ 4) w następującej ilości:

1 dla jednej lub dwu ubikacji mieszkalnych, jedna karta opałow;.

2. dla trzech lub więcej ubikacji mieszkalnych:

a) o ile w nich mieszka nie więcej jak dwóch domowników, jedna karta opałow;.

b) jeżeli więcej jak dwóch domowników, dwie karty opałow.

Jeśli w skład gospodarstwa domowego nie wliczając służby, wchodzi więcej jak sześć osób, może Komenda powiatowa w granicach niezbędnego zapotrzebowania zezwolić na wydanie kart opałowich dla większej ilości palenisk pokojowych.

Jeżeli ubikacja mieszkalna służy równocześnie za kuchnię, wydawać się będzie w miejscu karty opałowej, kartę kuchenną.

Przepisy dla pewnych zawodów i wyjątkowych wypadków.

§ 8.

1) Lekarze, notaryusze, adwokaci i osoby wykonywujące swój zawód w publicznym interesie, mogą otrzymywać o ile do swych czynności muszą używać obok ubikacji mieszkalnych także odrębnych ubikacji, uzupełniające karty opałow. Przy całodziennem używaniu jednego, lub dwóch dających się ogrzać pokoi można dodać jedną kartę opałow. W wypadkach jednak gdy zawody te wykonuje się w oddzielnych lokalach, nie połączonych z własnem pomieszkaniem nastąpi przydzielenie opału pokojowego jak następuje:

a) jednej karty opałowej przy użyciu jednej ubikacji,

b) dwu kart opałowich przy użyciu więcej ubikacji.

2) Dla robotników biorących robotę do domu, którzy jako tacy się wylegitymują, następnie dla mniejszych z pomieszkaniem połączonych ubikacji sklepowych których opalenie jest niezbędne i konieczne, dodaną będzie ponad kartę opałow według § 7. jeszcze druga karta opałow.

3) W wypadkach wyjątkowych (choroby, poło-

gu) może Komenda powiatowa przemijając zezwolić na wydanie jeszcze jednej karty opałowej. Zezwolenie to może jednak opiewać tylko na ograniczoną ilość tygodni, odpowiednio do przyczyny zapotrzebowania.

Asygnaty na sprowadzanie węgla

§ 9.

Asygnaty mogą być wystawiane:

- 1) dla budynków służących do zarządu prawnie uznanych stowarzyszeń religijnych, jakoteż dla klasztorów;
- 2) dla budynków powiatowych, gminnych, iub innych publicznych korporacji;
- 3) dla zakładów naukowych, wychowawczych, leczniczych i innych publicznej opieki, nie stojących pod zarządem władzy okupacyjnej ani też Państwa Polskiego;
- 4) dla zakładów aprowizacyjnych (kuchni w przemysłach gospodnich i szynkarskich, kuchni wojennych i stowarzyszeniowych wszelkiego rodzaju, młynów, piekarni, jatek masarni mleczarni, i t. p.) jak również dla zakładów kąpielowych i pralni;
- 5) dla innych przedsiębiorstw. np. biur, zakładów kas chorych i t. p.;
- 6) dla urządzeń centralnego ogrzewania w budynkach prywatnych.

Wydawania węgla, koksu i cegiełek węglowych.

§ 10.

Węgiel, koks i cegiełki węglowe wolno wydawać jedynie:

- a) kupcom i przemysłowcom uprawnionym do tego na podstawie ustaw przemysłowych;

b) spożywczym i innym stowarzyszeniom, konsumom i podobnego rodzaju korporacyom, stosownie do ich statutów;

c) gminnym składom opału.

Dla osób które dopiero po wejściu w życie tego rozporządzenia uzyskają uprawnienie do handlu węglem, koksem i cegiełkami węglowymi, wymagane jest do wykonywania sprzedaży drobnej tych artykułów oprócz świadectwa przemysłowego, jeszcze specjalne pozwolenie, którego udzieli Komenda powiatowa po wysłuchaniu wydziału aprowizacyjnego i które każdego czasu może być odebrane.

§ 11.

Wydawanie węgla, koksu i cegiełek węglowych odbywa się według rejonów ustanowionych przez władzę. Uprawnieni do wydawania (§ 10) mogą węgiel, koks i cegiełki węglowe oddawać tylko osobom należącym do ich rejonu,

Rejony wyznacza Komenda powiatowa, która może do tego upoważnić gminę, wydział aprowizacyjny, lub Komitet ratunkowy.

Dziennik ewidencyjny.

§ 12

Posiadacze asygnat na sprowadzanie węgla (§ 9), jakoteż kupcy i przemysłowcy uprawnieni do wydawania węgla, koksu i cegiełek węglowych (§ 10 ust. a) mają prowadzić dziennik według wzoru uwidocznionego w dodatku B. Strony dziennika muszą być bieżąco numerowane. Handlujący i przemysłowcy są obowiązani codziennie w bieżącym porządku wciągać do dziennika każdy wydatek.

Załącznik B.

(Pierwsza strona).

Dziennik ewidencyjny

materiałów opałowych

Nazwisko i imię.....

Miejscowość..... ulica..... Nr.....

Powiat.....

(Druga strona).

P R Z Y C H O D.**R O Z C H Ó D.**

Nr. porządkowy	Data	Materiał opałowy	P u d y		Uwagi	Nr. porządkowy	Data	Nazwisko odbiorcy	Materiał opałowy	P u d y	
			dzien- nie	miesię- cznie						dzien- nie	miesię- cznie

(Właściwy format ma być 21—34 cm.)

Nadzór.**§ 13.**

Komenda powiatowa dopilnowuje przestrzegania tego rozporządzenia, jakoteż przepisów na jego podstawie wydanych przez organy nadzorcze. Organy nadzorcze mają prawo:

a) przeprowadzać naocznie w pracowniach przemysłowych, magazynach zapasowych, w mieszkaniach i we wszystkich przynależnych ubikacjach w piwnicach i t. p.,

b) wglądu w zapiski handlowe i dzienniki odnoszące się do handlu węglem, koksem i cegielkami węglowymi,

c) żądać informacji co do zapasów, co do cen, które zapłacono, żądano i zaofiarowano, jakoteż co do wszystkich okoliczności ważnych dla oznaczenia ceny węgla, koksu i cegiełek węglowych.

Organy nadzorcze muszą mieć pisemne rozkazy władzy, jako legitymacye i mogą do prywatnych mieszkań i tychże ubocznych ubikacji wchodzić tylko wtedy, jeśli w tym rozkazie upoważnienie do tego jest wyraźnie zawarte.

Komenda powiatowa może upoważnić gminy, wydział aprowizacyjny lub Komitet ratunkowy do sprawowania nadzoru i wysłania organów nadzorczych.

Postanowienia karne i końcowe.**§ 14.**

Przekroczenia tego rozporządzenia, lub przepisów na jego podstawie wydanych będą karane według § 9 rozp. z dnia 4-go lipca 1917 r., Nr. 61. Dz. rozp.

§ 15.

Przepisy tego rozporządzenia nie odnoszą się

do wydawania i sprowadzania węgla, koksu i cegiełek węglowych;

1) dla władz, urzędów, lub instytucji władz okupacyjnych lub Państwa Polskiego,

2) dla zakładów stojących po zarządzie władz okupacyjnych, lub Państwa Polskiego, w szczególności dla szpitali i innych zakładów opieki publicznej, następnie dla zakładów naukowych i wychowawczych;

3) dla przedsiębiorstw kolejowych i okrętowych jakoteż fabrycznych mających węgiel przydzielony z c. i k. zarządu wojskowego.

§ 16.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

570

Oszczędzanie opału i oświetlenia.

Na podstawie § 7. rozporządzenia z dnia 4-go lipca 1917 r., Nr. 61 Dz. rozp., zarządza się dla obszarów Polski pozostających pod austriacko-węgierską administracją wojskową co następuje:

§ 1.**Przepisy dotyczące opału**

Używanie gazu i elektryczności do opału jest zakazane. Nie wolno opalać zakładów kinematograficznych, ubikacji towarzyskich w gospodach i kawiarniach, w szczególności lokalów klubowych, zakładów mających koncesję na kabarety, barów, jakoteż podobnych przedsiębiorstw zabawowych.

Centralnych instalacji opałowych wolno używać

tylko za zezwoleniem Komendy powiatowej. Zezwolenie to będzie udzielane tylko wtedy, jeśli ogrzewanie ubikacji, o ile jest wogóle dopuszczalne, nie da się uskuteczyć materiałem opałowym w znajdujących się piecach.

§ 2.

Przepisy dotyczące kąpeli.

Publiczne zakłady kąpielowe mogą być otwarte dla ruchu tylko w niedzielę przedpołudniem w czwartki, piątki i soboty.

Przepis ten nie odnosi się do kąpeli potrzebnych ze względów zdrowotnych, dla osób pracujących w zakładach przemysłowych, leczonych lub zajętych w lecznicach i innych zakładach opieki publicznej, jeżeli Komenda powiatowa zezwoli na użycie odnośnych zakładów kąpielowych.

§ 3.

Przepisy dotyczące oświetlenia.

W mieszkaniach prywatnych wolno oświetlać równocześnie najwyżej trzy ubikacje mieszkalne i kuchnię.

Równoczesne oświetlanie tej samej ubikacji gazem i elektrycznością jest zakazane.

Przy oświetleniu gazem wolno świecić w każdej ubikacji tylko jeden płomień o maksymalnej sile zużycia 125 lt. gazu na godzinę.

§ 4.

Przekroczenia karne.

Przekroczenia tego rozporządzenia, lub przepisów wydanych na jego podstawie, karane będą według § 9, rozporządzenia z dnia 4-go lipca 1917 r., Dz. rozp. Nr. 61.

§ 5.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

571.

Podwyższeni cen sprzedaży soli.

Na mocy § 2 rozporządzenia z dnia 21-go ma-

ja 1917, r., Nr. 46 Dz. rozp., zarządza się co następuje:

§ 1.

Cenę sprzedaży konsumentom jednego kilograma soli kuchennej oznacza się na 66 hal., zaś 1-go funta rosyjskiego na 27 hal.

§ 2.

Przekroczenia tego rozporządzenia będą karane wedle postanowień rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 19-go sierpnia 1915 r., Nr. 30 Dz. rozp.

§ 3.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 marca b. r.

572

Tępienie ostów.

C. i k. Jenerał Gubernatorstwo w Lublinie rozporządzeniem z dnia 26 sierpnia 1917 Dz. rozp. Nr. 72 wydało następujące przepisy w sprawie tępienia ostów:

§ 1.

Ktokolwiek rozporządza gruntem, obowiązany jest w terminie oznaczonym przez Komendę powiatową wytepić rosnące na nim osty (*Cirsium arvense*).

Komenda powiatowa może przepisać rozmaite sposoby tępienia ostów.

§ 2.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia lub przepisów, wydanych na jego podstawie będą karane przez Komendę powiatową, o ile czyn nie podpada pod surowszy przepis karny, grzywną do 50. koron a w razie niemożności ściągnięcia grzywny karą aresztu do 5. dni.

Prócz tego może Komenda powiatowa zarządzić tępienie ostów na koszt opieszalego.

§ 3.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Na podstawie § 1. ustęp 2 tego rozporządzenia przepisuje Komenda następujące sposoby tępienia ostów:

Najpewniejszym środkiem tępienia ostu jest w pierwszym rzędzie obok starannej uprawy gruntu i używania do siewu zupełnie czystego ziarna, gruntowne i dokładne ich wyplewienie.

Plewienie odbywa się w następujący sposób.

a) już w początkach wegetacji, gdy roślinki są jeszcze małe, należy nożem podobnym do rydla taki kwas wyciąć. Ażeby wytepienie ostów było dokładne, należy to często powtarzać, przyczem należy zwracać szczególną uwagę, aby korzeń został w zupełności usunięty, gdyż w przeciwnym razie pozostałe części korzenia na nowo wypuszczają pędy. Aby to osiągnąć musi to wycinanie korzeni nożem być głębokie i staranne.

b) Jeżeli osty podrosną i są większe, powinno się w przyszłości szczególnie po deszczu wrywać ręką razem z korzeniami. W ten sposób tępienie ostu może być przeprowadzone tylko na wiosnę tak długo, jak długo nie jest to połączone ze zniszczeniem zboża.

Jeżeli się jeszcze w czasie żniw większe ilości ostu na polu znajdują, to należy jeszcze przed zwiezieniem zboża oset w jednym miejscu na polu zebrać i spalić pod żadnym zaś warunkiem nie należy go pozostawiać na drogach i miedzach, gdyż nasienie tego uprzykszonego chwastu w ten sposób dalej się tylko rozpowszechnia.

Jeżeli na gorach, pastwiskach, miedzach, i rowach większe ilości ostu się znajdują, a plewienie tychże jest bardzo uciążliwe i połączone z większymi kosztami, powinno się osty jeszcze przed okwitnięciem skosić, zgromadzić na jedno miejsce i spalić. Takie postępowanie można kilka razy do roku zastosować by tej szkodliwej rośliny nie dopuścić do okwitnięcia a tem samem do wykształcenia się nasienia.

Co się tyczy tępienia tego chwastu na gruntach opuszczonych powinna utworzyć się mająca komisya gospodarcza stosownie do rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z dnia 3. kwietnia 1916 dz. rozp. nr. 54, wydać w dotyczących miejscach, w obrębie, których pole takie znajduje się, odpowiednie zarządzenia.

Działalność Komisji ograniczyć się ma głównie do tego, aby przed okwitnięciem chwast skosić, zielony jeszcze oset zgromadzić na jedno miejsce, o ile możliwości przykryć ziemią, aby gnił, o ile się go nie da użyć na paszę.

Jeżeli ten sposób nie da się zastosować, należy

chwast po wyschnięciu spalić.

Zarządzenie to należy w gminie publicznie ogłosić.

Żandarmerya i wójtowie gmin otrzymują polecenie czuwania nad tem, ażeby każdy wypełnił ciążący na nim w myśl § 1 cytowanego rozporządzenia obowiązek niszczenia ostów, a o opieszałych donieśli Komendzie w celu ich ukarania.

573.

Uwidocznienie cen w obrocie przemysłowym.

1) Artykułami niezbędnymi, których po myśli §. 1. rozp. z 14 maja 1917. dz. rozp. Nr. 44 dotyczy uwidocznienie cen w obrocie handlowym, są rzeczy służące do zaspokojenia koniecznych potrzeb życiowych dla ludności, do wyżywienia zwierząt domowych albo też do wytwarzania takich rzeczy. W przemysłowej sprzedaży wszystkich takich przedmiotów muszą być ceny takowych uwidocznione.

2) Przy artykułach niezbędnych należy umieścić ceny na przedmiotach samych, lub na opakowaniach pudełkach, naczyniach etc w których się towar znajduje, za pomocą odpowiedniej tabliczki, w walucie koronowej według będących w użyciu rosyjskich miar i wag.

Pismo i liczbowe oznaczenie ceny musi być uśkutecznione wyraźnem i czytelnem pismem równe wielkości.

Obowiązek uwidoczniania cen odnosi się również do tych towarów, które się nie znajdują na wierzchu, lecz są schowane w pudełkach, szufladkach etc.

3) Okoliczności wpływające na oznaczenie ceny jako pochodzenie, miejsce sprowadzenia lub też przednia jakość towaru, mają również być uwidocznione w sposób dla oznaczenia cen przewidziany.

4) Również muszą być oznaczone ceny następujących świadczeń: fryzyerskich, restauratorów, wóźniców, kawiarni, herbaciarni i wogóle wszystkich prowadzących przemysł.

5) Przekroczenia tego rozporządzenia będą karane według §. 4. rozporządzenia z 14 maja 1917 dz. rozp. Nr. 44 przez król. polskie Sady, grzywną do 5000 K. lub aresztem do 6-ciu miesięcy.

6) To rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

574.

Obwieszczenie**(w sprawie dostarczania zboża — akcja zapomogowa).**

Do ludności wiejskiej!

Każdy, kto obecnie dobrowolnie odda zboże, otrzyma cukier za darmo, zaś spirytus po taniej cenie monopolowej, oprócz tego zaś pełną cenę odbioru, ustanowioną za zboże, zaś w razie dostawienia całego wyznaczonego kontyngentu, także premię nadkontyngentową.

W najbliższych dniach przybędzie do każdej gminy oficer, który będzie odbierał zboże, płacąc na miejscu gotówką i wydając kwity na bezpłatny cukier i na spirytus monopolowy. Potrzebne na ten cel zapasy cukru i spirytusu są już przygotowane.

Przy dostawach, wynoszących mniej niż 100 centnarów metrycznych zboża, wyniesie bezpłatna premia 2 funty cukru za każdy dostarczony cetnar metryczny zboża.

W razie dostawy ilości przenoszącej 100 cetnarów metrycznych zboża, wyniesie bezpłatna premia 3 funty cukru za każdy cetnar metryczny zboża, przyczem całe wsie a nawet cała gmina może się łączyć, celem wspólnej dostawy.

W razie dostarczenia więcej niż 200 cetnarów metrycznych zboża, otrzyma każdy dostawca (wieś gmina) po 4 funty cukru za każdy centnar metryczny zboża.

Prócz kwitów na bezpłatny cukier wydawane będą kwity uprawniające do zakupu spirytusu monopolowego po cenie 300. koron za wiadro.

Każdy, kto dostarczy co najmniej 100 cetnarów metrycznych zboża (przyczem całe wsie a nawet gminy mogą się łączyć celem wspólnej dostawy) otrzyma kwit na zakupno 4 wiader spirytusu.

Za każde dalsze 25 cetnarów metrycznych zboża wydanym zostanie kwit na zakupno dalszego wiadra spirytusu.

Od tej pory aż do odwołania cukier i spirytus wydawany będzie ludności wiejskiej tylko przy dostawie zboża na warunkach powyżej podanych.

Rolnicy! korzystajcie ze sposobności zaopatrzenia się na przyszłe miesiące w bezpłatny cukier i tani spirytus!

O bliższych szczegółach możecie się dowiedzieć w magazynach zbożowych i na posterunkach żandarmeryi i straży skarbowej.

W maju 1918 r.

575.

Stemplowanie podań.

Coraz częściej zdarzają się wypadki wnoszenia do władz. c. i k. Zarządu wojskowego nieostemplowanych podań (także ofert) mimo, że podania te podlegają opłacie stemplowej.

Celem usunięcia tej wadliwości będzie w przyszłości przestrzegany z całą bezwzględnością przepis ustawy co do nieostemplowanych podań.

W szczególności podania niostemplowane lub niedostatecznie ostemplowane nie będą załatwione tak długo, dopóki należna opłata stemplowa uiszczona nie zostanie.

Wyjątkiem od tej zasady są pisma, do których wniesienia przepisany jest termin ścisły. następnie te pisma, które naczelnicy urzędów uznają za pilne, które to pisma mogą być załatwione z warunkiem, że opłata stemplowa ściągnięta zostanie równocześnie z uwiadomieniem strony.

Tej zasady mają w przyszłości przestrzegać ściśle władze autonomiczne, jeśli będą załatwiały pisma w sprawach prywatnych do nich wniesione, opłacie, stemplowej podlegające.

576.

Należności stemplowe za blankiety wekslowe.

Celem usunięcia uciążliwego dla stron używania kilku blankietów przy większych (ponad 1000 Rb.) kwotach wekslowych zarządziło c. i k. wojskowe Jenerał Gubernatorstwo w Lubliwie rozporządzeniem z dnia 10 maja 1918 F. A. Nr. 301131/18 co następuje:

Przy kwotach wekslowych ponad 1000 Rb. należy uiszczać wyższą należność stemplową (po 20 kop. od każdych 100 Rb.)

a) do 20 Rb. tylko markami stemplowymi,

b) ponad 20 Rb. markami stemplowymi albo w gotowiźnie.

Przy uiszczeniu należności wekslowej markami stemplowymi należy umieszczać marki po lewej stronie wierzchniej strony blankietu, a następnie przedkładać blankiety celem obliterowania właściwym urzędem.

Do obliterowania marek stemplowych są powołane:

a) wszystkie oddziały skarbowe przy c. i k. Komendach powiatowych (przy Komendach powiatowych z oddziałami dla podatków niestałych referaty

należnościowe).

- b) wszystkie kasy powiatowe,
- c) notaryusze i sędziowie pokoju.

Oplata w gotówce może nastąpić tylko w kasie powiatowej.

Oplata należności stemplowej markami stemplowymi będzie znacznie ułatwiona przez mające wkrótce nastąpić wprowadzenie marek wyższej kategorii po 50, 100 i 200 kor.

Jeżeli dokument wekslowy wystawiony został bez uiszczenia należności wekslowej, może posiadacz niestemplowanego dokumentu uniknąć niekorzystnych dla siebie skutków z Art. 173 ustawy stemplowej przez dodatkowe uiszczenie należności w przeciągu 30 dni od wystawienia dokumentu w każdym razie przed umieszczeniem akceptu względnie przed wykonaniem jakiegokolwiek czynności urzędowej z tego aktu (art. 119 ustawy stemplowej).

577.

Przepisy kwaterunkowe.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył najłaskawiej zarządzić, by od 1. marca 1918 począwszy wypłacano w obszarze MGG, Polski wynagrodzenie za kwatery gażystów, a to dziennie w wysokości 52 h za jeden pokój wraz z urządzeniem, opałem i oświetleniem. W wypadkach, gdzie urządzenie dowodnie dostarczone być nie może nie należy uszczuplać ustalonego wynagrodzenia.

Opał i oświetlenie dostarczać ma dający kwaterę, a w razie gdyby nie był on w stanie je dostarczyć, dostawi je, jak dotąd, gmina. Bliższe wskazówki w tym kierunku będą jeszcze wydane.

Rozumie się samo przez się, że wypłata kwaterowego skuteczną będzie ze strony Zarządu wojskowego tylko za kompetentną należnością pomieszczenia:

Mogą być zatem płacone za gażystów:
 od 8. klasy rangi w górę . . . . . 2 pokoje
 „ 9 „ „ w dół . . . . . 1 pokój
 za 2. chorążych . . . . . 1 „
 za conceptowych urzędników kontrak-
 towych . . . . . 1 „

za urzędników kontraktowych, do których należą także oficjanci oraz żeńskie kancelaryjne siły pomocnicze, za 2 osoby . . . 1 „

Za umieszczenie 2 osób w jednym pokoju należy jednak za większe zapotrzebowanie urządzenia dopłacić 16 h. za jeden dzień, a mianowicie także za chorążych, urzędników kontraktowych i urzędniczek

kontraktowe. Dodatkowej wypłaty za czas od 1. marca 1918 nie należy uskuteczniać.

Kwoty ewentualnie ponad należność wypłacone będą bezwzględnie przepisane do zwrotu, co przeprowadzić mają organa likwidujące. Za kwatery w miejskich oraz innych publicznych budynkach wynagrodzenia wypłacać nie należy. Wynagrodzenia za kwatery nie należy wypłacać biorącym kwaterę, tylko przekazać je ze strony likwidujących organów za wszystkich zdanych im gażystów Urzędowi gminnym co 10 dni względnie miesięcznie z dołu celem wypłacenia dostarczającym kwaterę.

578.

Dodatki do podatku gruntowego.

Skutkiem zarządzenia c. i k. Jenerał Gubernatorstwa wojskowego w Lublinie F. A. Nr. 302701 z 20. marca 1918 zawiadamia się, że rozporządzenie Komendy etapowej I-ej armii Nr. 572 z 1 kwietnia 1915 którym pobór dodatkowego podatku gruntowego ustanowiono, z dniem 1. stycznia 1918 cofnięte zostało.

Skutkiem powyższego zarządzenia, od terminu wyżej podanego opłacać należy podatek gruntowy wraz z dodatkiem uzupełniającym.

579.

Wymiar podatku zarobkowego dla towarzystw obowiązanych do składania rachunków.

Wskutek zarządzenia c. i k. Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego w Lublinie F. A. Nr. 300643 z 30. stycznia br. wzywa się towarzystwa obowiązane do publicznego składania rachunków, aby najdalej po upływie miesiąca po walnem zgromadzeniu przedłożyły oddziałowi skarbowemu c. i k. Komendy powiatowej zamknięcie bilansowe za ubiegły rok (art. 471 ustawy zarob.) wraz z ewentualnem obliczeniem podatków (§ 65 instrukcji z 5. listopada 1899) i dowodem zapłacenia tychże.

580.

Koszta szupasowe.

W myśl rozporządzenia Jenerał Gubernatorstwa wojskowego z dnia 28. lutego 1918 J. Nr. 23218,

w sprawie przeprowadzenia aresztantów, szupasników i innych w Królestwie Polskiem postanawia się, co następuje:

Konwojentów wybiera Urząd gminny z mieszkańców i dostarcza ich bezpłatnie.

Oprócz tego dostarczają Urzędy gminne z własnych funduszków odzieży i pożywienia szupasnikom, o ile tenże nie ma własnych środków pieniężnych, odpowiedniego pomieszczenia podczas transportu w porze nocnej, a nawet dostarczy podwody, gdyby tego zasłała potrzeba.

Odsyłanie odbywać się ma etapami od gminy do gminy.

581.

Tabela rozmieszczenia posterunków c. i k. polowej Żandarmeryi w powiecie buskim.

Siedziba posterunku	Rejon Posterunku obejmuje gminy
Busk	Busk miasto Busk okolica
Szczaworyż	Pęczelice
Szaniec	Szaniec
Dobro-woda	Radzanów
Nowy-Korczyn	Nowy-Korczyn Grotniki
Kończakowice	Szczytniki
Solec	Zbórów Pawłów
Stopnica	Stopnica Wolica
Niziny	Ogłędów
Oleśnica	Oleśnica
Pacanów	$\frac{1}{2}$ Pacanów $\frac{1}{2}$ Wójcza
Łubnice	Łubnice
Tuczępy	Tuczępy
Żabiec	$\frac{1}{2}$ Pacanów $\frac{1}{2}$ Wójcza

Chmielnik	Chmielnik miasto Chmielnik okolica
Piotrkowice	Maleszowa
Potok	Potok
Gnojno	Gnojno Grabki
Szydłów	Szydłów
Kurozwęki	Kurozwęki
Pierzchnica	Drugnia

Uzupełnienie ogłoszenia umieszczonego w części VI. punk 169 tut. zbior.

582.

Zaprowadzenie czasu letniego na rok 1918.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego Dowództwa, zarządza się stosownie do artykułu II, ustęp 2, Patentu o ustanowieniu Władzy państwowej w Królestwie Polskiem z dnia 12-go września 1917 r., Nr. 75 Dz. rozp., dla obszarów Polski pozostających w austriacko-węgierskiej administracji wojskowej, co następuje:

§ 1.

Na czas od poniedziałku dnia 15-go kwietnia 1918 r., aż do poniedziałku dnia 16-go września 1918 r., zaprowadza się czas letni o godzinę wcześniejszy od obecnego.

Stosownie do tego przesunie się wskazówki na zegarach dnia 15-go kwietnia 1918 r. o godzinie 2-giej rano według dotychczasowej rachuby o jedną godzinę naprzód, a w dniu 16-go września 1918 r. według nowej rachuby zaprowadzonej tem rozporządzeniem (czas letni) o jedną godzinę wstecz.

Rano dnia 16-go września 1918 r. oznaczyć się pierwszą godzinę od 2-giej do 3-ciej literą A a drugą godzinę od 2-jej do 3-ciej literą B.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

583

Ruch podróży pomiędzy obszarem okupowanym z jednej strony, a Rosją i Ukrainą z drugiej strony.

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego Dowództwa, zarządza się stosownie do art. II, ust. 2. patentu o ustanowieniu Władzy państwowej w Królestwie Polskim z dnia 12-go września 1917 r., Nr. 75 Dz. rozp., dla obszarów Polski pozostających w austro-węgierskiej administracji wojskowej, celem zabezpieczenia ważnych interesów wojennych co następuje:

§ 1.

Do przekroczenia granic okupowanego obszaru przy podróżach do lub z Rosji albo Ukrainy jest potrzebne oprócz paszportu, przepisanego w § 4, rozporządzenia o przepisach paszportowych z dnia 25-go sierpnia 1915 r., Nr. 35 Dz. rozp., zezwolenie wojskowe (przepustka),

Podania o takie zezwolenie przyjmuje władza paszportowa t. j. c. i k. Komenda powiatowa albo c. i k. władza reprezentacyjna za granicą i przedkłada wraz z należycie wystawionym paszportem przynależnej wojskowej Komendzie.

Wiza przepisana w § 4. ustęp. I, rozporządzenia o przepisach paszportowych, dla podróży do obszaru okupowanego, nie jest potrzebna przy podróżach określonym w ustępie pierwszym.

§ 2.

Obywatele Królestwa Polskiego, którzy za zezwoleniem Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego powracają z Rosji albo Ukrainy do swego stałego miejsca pobytu w obszarze okupowanym, są zwolnieni od wykazania się wojskowemu zezwoleniem (§ 1).

Jeneralny Gubernator wojskowy może dla powrotu osób oznaczonych w ustępie pierwszym zezwolić na ulgi od przepisów rozporządzenia o przepisach paszportowych odnośnie do obowiązku wylegitymowania się i uregulować przejazd powracających w transportach zbiorowych

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

584.

Ściąganie specjalnej opłaty od zwierząt domowych.

Na podstawie Art. 1176 Pkt. 3, 1184 i 1185 rosyjskiej ustawy sanitarnej w wydaniu z roku 1905 (swod zakonow, tom XIII), zarządza się dla obszarów Polski, pozostających w austro-węgierskiej administracji wojskowej, co następuje:

§ 1.

Celem pokrycia kosztów policyi weterynaryjnej będzie pobierana specjalna opłata (§ 3) od zwierząt domowych

§ 2.

Za zwierzęta domowe w myśl niniejszego rozporządzenia uważa się: konie, osły, muły i mułosły, bydło rogate, świnie, owce, kozy z wyjątkiem ssących źrebiąt, koni i osłów w wieku do sześciu miesięcy, cieląt, owiec i kóz w wieku do trzech miesięcy i świń w wieku do ośmiu tygodni.

§ 3.

Wysokość opłaty oznaczy corocznie c. i k. Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe w drodze rozporządzenia.

Opłata za rok 1918 wynosi:

za każdego konia, osła, muła i mułosła	4 K. — h
za każdą sztukę bydła rogatego i świnie	3 „ — „
za każdą owcę i kozę	— „ 50 „

§ 4.

Do uiszczania opłaty obowiązany jest każdy posiadacz zwierząt domowych.

§ 5.

Pzypis opłaty nastąpi na podstawie wykazów sporządzonych wedle stanu zwierząt domowych w dniu 31-go maja. Wykazy te, mają sporządzić zarządy gmin i przedłożyć do dnia 15-go czerwca właściwym komendom powiatowym.

Drugi równobrzmiący wykaz obowiązane są za-

rządy gmin przechować w urzędzie gminnym (w magistracie).

§ 6

Wysokość przypisanej opłaty zostanie obowiązującym do jej uiszczenia podaną do wiadomości za pomną nakazu płatniczego wydanego przez właściwą komendę powiatową.

§ 7.

Opłatę należy uiszczyć w kasie właściwej komendy powiatowej w ciągu dni 14-tu, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia nakazu płatniczego.

Od opłat w ciągu tego terminu nie uiszczonych, będą ściągane procenta zwłoki w wysokości 1% za miesiąc.

Przy obliczaniu procentów zwłoki, zaczęty miesiąc będzie się liczył za cały.

§ 8.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

585.

Drzewo budulcowe—nadużycia pogorzelców.

Doszło do wiadomości c. i k. Wojsk. Jeneralnego Gubernatorstwa w Lublinie i zostało dochodzeniami stwierdzone, że niektórzy pogorzelcy, otrzymujący z lasów rządowych do odbudowy zniszczonych domostw bezpłatnie albo po niższej cenie materiał sprzedawali handlarzom drzewnym i w ten sposób działali na szkodę odbudowy kraju.

Jakkolwiek Jeneralne Gubernatorstwo w Lublinie stara się ciężką wojną nawiedzony kraj do dawnego kwitającego przywrócić stanu, to jednak ze względu na wymienione fakty widzi się zmuszonym, ograniczyć wydawanie drzewa z lasów rządowych a nawet w razie mnożenia się wypadków handlowania darowanym do odbudowy przeznaczonym drzewem do zupełnego zastanowienia, wydania drzewa budulcowego.

O tem zawiadamia się ludność powiatu a prócz tego urzędy gminne mają ogłosić w swojej gminie, że ogólnym interesie gminy i całego kraju leży, nadużycia takie podawać bezzwłocznie do wiadomości Komendy powiatowej.

C. i k. Komendant powiatu:

Zenon Szotłginia, m. p. pułkownik.